

ICS

ADVISEURS

Integraal Huisvestingsplan onderwijs Westervoort

Verder bouwen aan pragmatische ambities

2024 - 2039

Opdrachtgever
Gemeente Westervoort

Referentienummer
2230141/20240425FvW01

Datum
25 april 2024

Auteurs
Jarno Thole, Noud Hes, Erwin
Veneklaas Slots

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5		
1.1 Aanleiding	5		
1.2 Werkwijze en proces	5		
1.3 Afbakening	6		
1.4 Een dynamisch document	6		
2. De wettelijke kaders en verantwoordelijkheden	7		
2.1 Wie is er wettelijk verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting?	7		
2.2 De rol van het Integraal Huisvestingsplan (IHP)	8		
2.3 Samenwerken met kinderopvangorganisaties	8		
3. De huidige situatie in cijfers	9		
3.1 Leerlingenaantallen	9		
3.2 Ruimtesaldo en ruimtegebruik partners	10		
3.3 De gebouwleeftijd en kwaliteit	11		
4. Onze visie op onderwijshuisvesting	13		
4.1 Integrale kindcentra & inclusiever onderwijs	14		
4.1.1 Hoe organiseren we de huisvesting van IKC's?	15		
4.1.2 Passend en inclusiever onderwijs	16		
4.2 Voldoende spreiding en divers aanbod	17		
4.2.1 Voorschoolse educatie	17		
4.2.2 Versnellingsopgave nieuwbouwwoningen	17		
4.2.3 Leegstand en krapte in de IKC's in Zuid	18		
4.2.4 Ruimte voor bewegingsonderwijs	18		
4.3 Duurzame, flexibele en gezonde gebouwen	20		
4.3.1 Dilemma's voor de lange termijn	20		
		4.3.2 Flexibele huisvesting die kan meebewegen	20
		4.3.3 Klimaatbestendig en biodiversiteit	21
		4.3.4 Gezonde en frisse IKC's	21
		4.3.5 Ruimte voor bewegend leren	22
		5. Type maatregelen	23
		5.1 Nieuwbouw	24
		5.2 Uitbreiding	24
		5.3 Instandhouding	25
		5.4 Afstoten	25
		5.5 Gedeelde verantwoordelijkheid	26
		6. Het Westervoortse kwaliteitsniveau	27
		7. Een scenario per gebouw	28
		7.1 Wanneer komt een gebouw in aanmerking?	28
		7.2 De keuze voor een maatregel	28
		7.3 Toelichting op de indicatoren	28
		8. Uitvoeringsagenda en prioritering	36
		8.1 Een haalbare uitvoering	36
		8.2 Prioriteren & slim faseren	36
		8.3 Risico's en afhankelijkheden	37
		8.4 Planningsoverzicht	37
		9. Financiën	38
		9.1 Financiële uitgangspunten	38
		9.2 Investeringsbijdrage schoolbesturen	39
		9.3 Ruimtelijke uitgangspunten IKC-partners	40
		9.4 Meerjarenplanning en investeringsbedragen	40

10. Capaciteit bewegingsonderwijs	42
10.1 Uitgangspunten	42
10.2 Een stijgende vraag	43
Bijlage 1: Notitie kwaliteit IHP Westervoort.	44
Bijlage 2: Factsheets gebouwen.	45
Bijlage 3: Leeswijzer factsheets.	46

Het Integraal Huisvestingsplan onderwijs Westervoort is opgesteld in samenwerking met:

De inhoud van deze uitgave is eigendom van ICS Adviseurs B.V. te Zwolle. Enkel de opdrachtgever waarmee ICS Adviseurs B.V. een overeenkomst is aangegaan, heeft een gebruiksrecht voor deze uitgave. De inhoud en omvang van dat gebruiksrecht zijn vastgelegd in de algemene voorwaarden van ICS Adviseurs B.V., gedeponeerd bij de Rechtbank Overijssel onder nummer 9/2021, dan wel in de overeenkomst zoals hiervoor bedoeld. Elk ander gebruik van deze uitgave, door opdrachtgever en of derden is uitgesloten, inhoudende dat niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, via internet, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ICS Adviseurs B.V.

Begrippenlijst

Buitenschoolse opvang (BSO)

Buitenschoolse opvang is een voorziening voor de opvang van schoolgaande kinderen buiten onderwijstijd.

Doorexploiteren

Binnen de wetgeving voor onderwijshuisvesting zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor de exploitatie van schoolgebouwen. Dit betreft o.a. de schoonmaak, beheer, energielasten, functionele aanpassingen en (groot) onderhoud. Wanneer er geen maatregel wordt toegepast, zoals nieuwbouw of renovatie, wordt er gesproken over doorexploiteren.

Groot onderhoud

Bij het uitvoeren van groot onderhoud worden gebouwdelen onderhouden of vervangen om de functionaliteit van het gebouw in stand te houden. Bij groot onderhoud ligt enkel de focus op het in stand houden van het gebouw, bij renovatie worden aanpassingen gedaan om het gebouw te laten voldoen aan moderne kwaliteitsstandaarden.

Integraal kindcentrum (IKC)

Een Integraal Kindcentrum (IKC) is een voorziening voor kinderen van 0 tot 13 jaar. Binnen een IKC wordt er vergaand onder één dak samengewerkt tussen opvang en onderwijs.

Kinderdagverblijf (KDV)

Een kinderdagverblijf is een voorziening voor de professionele opvang van kinderen die gezien hun leeftijd nog niet naar school gaan (0-4 jaar). Het is een brede verzamelterm voor opvang voor baby's en peuters. De traditionele peuterspeelzaal/peuteropvang betreft ook een vorm van een kinderdagverblijf.

Vernieuwbouw

In Westervoort wordt de term 'vernieuwbouw' gehanteerd in plaats van 'renovatie'. Vernieuwbouw wordt beschouwd als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw, waarbij het bestaande gebouw op kwalitatief hoog niveau wordt verbeterd om de levensduur met minimaal 40 jaar te verlengen en tegelijkertijd duurzamer en onderhoudsruimer wordt gemaakt. Aangezien vernieuwbouw als gelijkwaardig alternatief wordt gezien, gelden dezelfde ambitieuze eisen als bij nieuwbouw. Sinds 2020 is het wettelijk verplicht om bij nieuwbouw te voldoen aan de eisen van BENG.

Primair onderwijs

Het primair onderwijs is een overkoepelende term voor het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs.

Ruimtesaldo

De gemeentelijke Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs schrijft een normatieve ruimtebehoefte voor, oftewel hoeveel ruimte een school nodig heeft/recht op heeft. Het verschil tussen de beschikbare ruimte en de normatieve ruimtebehoefte is het ruimtesaldo.

Voorschoolse educatie (VE)

De voorschoolse educatie is een door de gemeente gesubsidieerd aanbod voor kinderen (2,5 tot 4 jaar) met een (risico op) onderwijs- en ontwikkelingsachterstanden. Het is een wettelijke taak van de gemeente om voldoende gespreid en kwalitatief goed aanbod te realiseren. Het VE aanbod wordt aangeboden door kinderopvangorganisaties.

1. Inleiding

De gemeente Westervoort heeft zich ten doel gesteld om een actueel Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het primair onderwijs in haar gemeente te ontwikkelen. Dit IHP biedt de gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties een beleidsperspectief, geborgd in een gedragen en transparant uit te voeren Meerjaren Huisvestingsplan (MJOP). Het IHP geeft een actueel en zo compleet mogelijk beeld van de stand van zaken en ontwikkelingen op het gebied van de onderwijshuisvesting in de gemeente Westervoort.

1.1 Aanleiding

Het laatst vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2015 van gemeente Westervoort heeft in de afgelopen jaren geleid tot fusie/samenvoegen van scholen. Vanwege leerlingenkrimp is het aantal onderwijslocaties teruggebracht van acht naar vijf scholen:

- Basisscholen De Tuimelaar en De Brug Uitterweert zijn gefuseerd tot IKC de Hoge Hoeve;
- Basisscholen De Klimroos en De Flierefluiter zijn gefuseerd tot Sport IKC Het Startblok;
- Basisscholen De Schakel en De Verrekijker zijn gefuseerd tot Dalton IKC Het Ravelijn.

In 2019 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven voor actualisatie van het IHP. Dit heeft geleid tot een Onderwijshuisvestingsplan 2020 - 2040. De raad heeft geconstateerd dat er meer technisch onderzoek nodig is naar de kwaliteit en kwantiteit van de schoolgebouwen. Er is toegezegd om vanaf begrotingsjaar 2024 op basis van onderzoek een besluit te nemen over het jaarlijks budget voor onderwijshuisvesting.

Demografische ontwikkelingen, (aangekondigde) wijziging in wetgeving, versnellingsopgave woningbouw en de duurzaamheidsopgave maken het noodzakelijk het Onderwijsplan 2020-2040 te actualiseren.

1.2 Werkwijze en proces

Dit IHP is een gezamenlijk plan van de gemeente Westervoort, schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties uit de gemeente onder begeleiding van ICSadviseurs.

De gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties hebben in de eerste fase samengewerkt aan hun toekomstbeeld voor de onderwijshuisvesting. Welke ontwikkelingen spelen er en hoe willen we met onze onderwijshuisvesting hierop aansluiten? De visie vormt de basis voor de inhoudelijke keuzes in de scenario's en uitvoering.

Alle locaties zijn daarbij in kaart gebracht middels vragenlijsten, locatiebezoeken en interviews. De lokale context per schoollocatie is samen met het schoolbestuur en kinderopvangorganisaties verkend in bilaterale gesprekken.

Vervolgens is er gezamenlijk door alle partijen in verschillende werksessies gewerkt aan de inventarisatie, planvorming, scenario's en financiën. Dit alles heeft geresulteerd in een gezamenlijk en breed gedragen toekomstplan voor de IKC's in Westervoort.

1.3 Afbakening

Het IHP richt zich alleen op het primair onderwijs. In Westervoort bevindt zich geen voortgezet onderwijs. Kinderen maken gebruik van voortgezet onderwijs in de omliggende gemeenten, vooral in Arnhem (Titus Brandsma College en Leerpark Arnhem), Duiven (Candea College) en Zevenaar (Liemers College). Huisvesting voor het voortgezet onderwijs is regionaal georganiseerd in de GRHVOL (Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs de Liemers). Westervoort maakt geen onderdeel uit van de GRHVOL.

Ook voor het speciaal onderwijs geldt dat er geen fysieke locatie is in Westervoort. Kinderen die niet op het reguliere basisonderwijs passen, gaan naar speciaal onderwijs in de regio. Voor basisonderwijs vooral SBO de Ommezwaai in Arnhem en SBO de Schilderspoort in Zevenaar en voor voortgezet speciaal onderwijs Kentalis College in Arnhem, Mariëndael in Arnhem en Briant College in Arnhem.

1.4 Een dynamisch document

Investeren in vastgoed vraagt om een langetermijnvisie; dit IHP beslaat daarom een periode van 16 jaar. Dit zorgt voor een lange termijnkoers en creëert daarmee duidelijkheid voor alle partijen. Daarom:

- bestaat dit plan uit tijdblokken van vier jaar. Het tijdvak van de eerste vier jaar is concreet, de overige drie tijdvakken bieden een doorkijk;
- wordt dit plan elke vier jaar herijkt;
- worden feitelijke data als leerlingenprognoses en kostenkengetallen elk jaar geactualiseerd, bijvoorbeeld bij aanvang van een project;

Daarmee is het plan een dynamisch document wat mee verandert met de tijd en de veranderende omstandigheden. Een voorbeeld hiervan kan zijn meer of minder ontwikkelde woningen in Westervoort-Noord ten opzichte waarvan in dit IHP van is uitgegaan.

2. De wettelijke kaders en verantwoordelijkheden

2.1 Wie is er wettelijk verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting?

Gemeente en schoolbesturen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting.

- **De gemeente heeft een zorgplicht**

De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende en kwalitatief goede huisvesting voor het onderwijs en bewegings-onderwijs. De gemeente is daarbij verantwoordelijk voor investeringen in (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, eerste inrichting, herstel van constructiefouten en herstel en vervanging bij schade door bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld vandalisme of weersomstandigheden).

Gemeenten ontvangen via het gemeentefonds van het Rijk financiële middelen om te kunnen voldoen aan deze zorgplicht. De gemeente is vrij om deze middelen naar eigen inzicht te besteden en weegt daarvoor de investeringen in onderwijshuisvesting af tegen haar andere taken en verantwoordelijkheden.

- **De verantwoordelijkheid van schoolbesturen**

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit en het onderhouden en exploiteren van de gebouwen. Hiervoor ontvangen zij middelen van het Rijk als onderdeel van de lumpsumvergoeding.

Verdeling verantwoordelijkheden onderwijshuisvesting

Schoolbestuur

- Groot en klein onderhoud
- Exploitatie
- Inpandige aanpassingen

Gemeente

- Zorgplicht: voorzien in adequate onderwijshuisvesting
- (Vervangende) nieuwbouw en uitbreiding

2.2 De rol van het Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Gemeente Westervoort heeft drie kaderstellende instrumenten (vastgesteld door de gemeenteraad), waarmee zij stuurt, te weten:

- **Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Westervoort 2015**
De verordening van de gemeente Westervoort beschrijft de formele regels voor de wijze van berekenen van de ruimtevraag en het ruimteaanbod van (bewegings)onderwijshuisvesting. Ook beschrijft de verordening de formele regels die gelden bij het aanvragen en toetsen van voorzieningen in de onderwijshuisvesting.
- **Begroting**
Een financieel kaderstellend instrument.
- **Integraal Huisvestingsplan**
Het IHP is een inhoudelijk kaderstellend instrument. Het IHP heeft de status van een richtinggevend ambitiesdocument, waarbij alle betrokken partijen zich committeren aan een gezamenlijke inspanningsverplichting. Het IHP biedt daarmee het kader voor de uitvoering en concretisering van het onderwijshuisvestingsbeleid. Dit zijn richtlijnen en een planning voor de huisvestingsvoorzieningen.

Wetsvoorstel

Het IHP wordt een wettelijke verplichting van gemeenten. In het wetsvoorstel wordt binnen de WPO formeel geregeld dat:

- Vernieuwbouw (ook bekend als renovatie) een voorziening wordt in de huisvesting en onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid;
- Het investeringsverbod voor het primair en speciaal onderwijs gedeeltelijk wordt opgeheven;
- Het is de taak van zowel gemeenten als schoolbesturen om ervoor te zorgen dat er een gezond binnenklimaat is. Bij (ver-) nieuwbouw ligt de verantwoordelijkheid bij de gemeente om een goed binnenklimaat te creëren, terwijl het schoolbestuur verantwoordelijk is voor het behoud van een gezond binnenklimaat in bestaande gebouwen door middel van exploitatie.

In het IHP voor de gemeente Westervoort wordt, vooruitlopend op de wetgeving, vernieuwbouw gelijkwaardig gesteld aan nieuwbouw als huisvestingsmaatregel voor de gebouwen.

2.3 Samenwerken met kinderopvangorganisaties

De gemeente Westervoort heeft in 2015 vroegtijdig het belang van IKC-vorming onderkend en samen met de schoolbesturen ingezet hierop. De vijf bestaande basisscholen in Westervoort zijn momenteel allemaal onderdeel van een IKC. Dit IHP is daarom in samenwerking met de kinderopvangorganisaties opgesteld.

De gemeente heeft echter geen wettelijke zorgplicht voor ruimte voor kinderopvang. Kinderopvangorganisaties zijn daarmee zelf verantwoordelijk voor hun eigen huisvesting en kunnen ruimte huren van een schoolbestuur, de gemeente of derde partij, ofwel over hun eigen vastgoed beschikken.

Voorschoolse educatie (VE)

De kinderopvangorganisaties vervullen een publieke taak door het aanbieden van (gesubsidieerde) voorschoolse educatie (VE) voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand.

Vanuit de WPO hebben gemeenten een wettelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van een voldoende gespreid en kwalitatief goed aanbod voorschoolse educatie (VE) voor peuters van 2,5 – 4 jaar oud. Deze taak wordt in de gemeente Westervoort uitgevoerd door de kinderopvangorganisaties op vier van de vijf IKC's.

3. De huidige situatie in cijfers

Er zijn verschillende ontwikkelingen die leiden tot het aanpassen van onderwijshuisvesting. Bijvoorbeeld veranderingen in leerlingenaantallen, waardoor gebouwen te krap of te ruim zijn of veroudering van de portefeuille. Dit hoofdstuk gaat dieper in op de demografische ontwikkeling en de omvang en staat van de huidige portefeuille.

3.1 Leerlingenaantallen

Op peildatum 1 oktober 2023 gaan er in de gemeente Westervoort 1.167 leerlingen naar het basisonderwijs. Na jaren van krimpende leerlingenaantallen en fusies van scholen groeit het aantal leerlingen momenteel weer. Tot 2039 wordt een groei voorzien van 9,5% tot 1.278 leerlingen. Het grootste deel van de groei wordt veroorzaakt door de geplande woningbouwontwikkeling in Westervoort-Noord. De drie IKC's in het zuiden van Westervoort hebben naar verwachting een stabiel leerlingenaantal tot en met 2030 en neemt daarna licht af.

- De leerlingenprognose is gebaseerd op de demografische ontwikkelingen in Westervoort met een horizon van 16 jaar. Hierin is ook de woningbouwprognose tot 2032 meegenomen. Deze prognose vormt het uitgangspunt voor de analyses en huisvestingsscenario's in dit rapport. In de tijd monitoren we of deze uitgangspunten (en aannames hierin) in de pas lopen met de prognose.
- Er zijn momenteel twee scholen met een leerlingenaantal onder de opheffingsnorm (151 leerlingen). Dit zijn Dalton IKC Het Ravelijn en Montessori Kindcentrum Westervoort. Van deze twee scholen blijft Dalton IKC Het Ravelijn de komende jaren structureel onder de opheffingsnorm. Een schoolbestuur kan met de regeling voor de gemiddelde schoolgrootte een school in stand houden¹.

¹ Op grond van artikel 143 van de WPO kunnen scholen in standgehouden worden waarvan de gemiddelde schoolgrootte van een bestuur tenminste 10/6 maal het gewogen gemiddelde van de opheffingsnormen van de gemeenten waarin het bestuur scholen heeft bedraagt.

Vijf Kindcentra

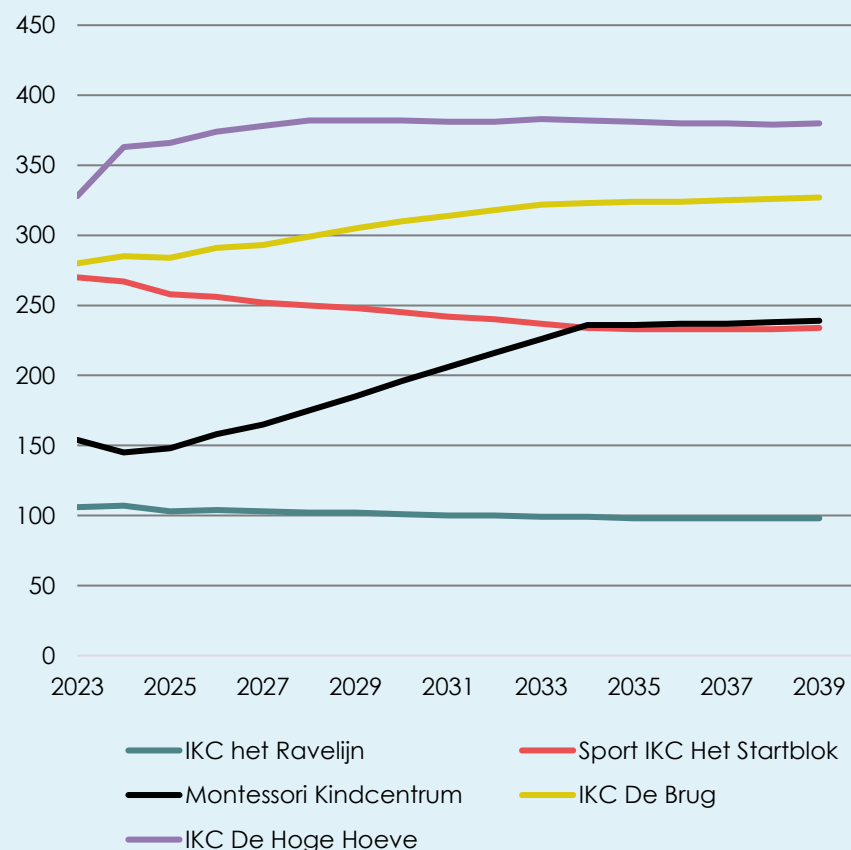
Basisonderwijs, kinderopvang & zorg.

1.167 kinderen volgen onderwijs

Een verwachte groei naar 1.278 kinderen (+9,5%) in 2039.

Ontwikkeling leerlingenaantallen

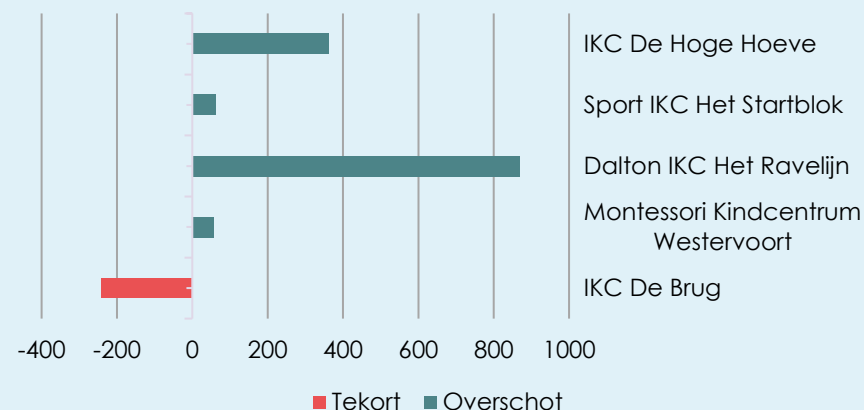

3.2 Ruimtesaldo en ruimtegebruik partners

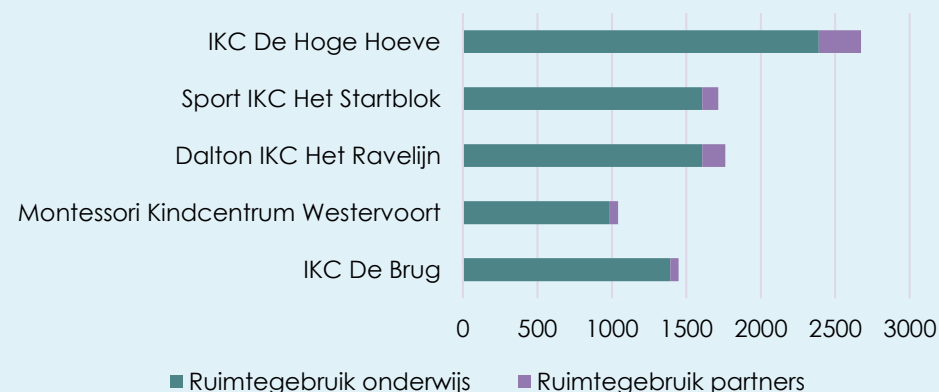
In de grafiek aan de rechterzijde van deze pagina staat het ruimtesaldo op peildatum 1 oktober 2023 weergegeven. Dit geeft aan of er een tekort (negatief ruimtesaldo) of een overschot (positief ruimtesaldo) aan vierkante meters (bvo) ruimte in de onderwijsgebouwen is. Dit is exclusief tijdelijke losstaande huisvesting.

- De normatieve ruimtebehoefte voor het onderwijs wordt conform de lokale verordening berekend. Deze voorziet in een vaste voet per vestiging (of meerdere per profiel in het voortgezet onderwijs) en een variabel aantal vierkante meter per leerling.
- Voor de ruimtebehoefte voor partners (kinderopvang en zorg) zijn er geen vaste normen, hierbij is het huidige contractuele gebruik in oppervlakte (m²) hanteert. Dit betreft het aantal vierkante meters enkelgebruik, vierkante meters die worden gedeeld met het onderwijs (bijvoorbeeld voor buitenschoolse opvang) worden niet meegenomen.
- Schoolbesturen kunnen een aanvraag doen voor uitbreiding indien er sprake is van een structureel tekort en er voldaan is aan de gemeentelijke drempelwaarde. De drempelwaarde in Westervoort is 55m² (bvo).
- Het ruimtesaldo laat zien of een IKC op dit moment voldoende ruimte heeft voor het aantal aanwezige leerlingen. Hierbij wordt de ruimtebehoefte van het onderwijs berekend volgens de normatieve methodiek, en de ruimtebehoefte van de partners volgens het huidige contractuele gebruik. De ruimtesaldo's laten zien dat één van de vijf IKC's momenteel te krap is gehuisvest. Twee IKC's beschikken over tijdelijke huisvesting.
- In de praktijk wordt echter ook zowel in het Montessori Kindcentrum, Sport IKC Het Startblok alsmede IKC de Hoge Hoeve krapte ervaren. Dit ontstaat doordat groepen in de praktijk een kleinere omvang hebben dan normatief door de behoefte van specifieke doelgroepen en doordat oudere gebouwen minder efficiënt ontworpen zijn en daardoor relatief weinig groepsruimten hebben ten opzichte van de totale gebouwmvang.

Ruimtesaldo IKC's

Ruimtegebruik onderwijs & partners

3.3 De gebouwleeftijd en kwaliteit

Het overzicht aan de rechterzijde van deze pagina toont de leeftijd van de gebouwen in 2024.

- De grafiek toont de leeftijd van alle schoolgebouwen in de gemeente Westervoort. Hiermee wordt bedoeld het aantal jaar sinds de bouw van het oorspronkelijke bouwdeel.
- De theoretische levensduur van een schoolgebouw is circa 40 jaar. Na 40 jaar neemt de kans toe dat er sprake is van een dermate grote veroudering dat regulier onderhoud niet meer volstaat. De getoonde leeftijd betreft een indicatie voor de veroudering en staat van de portefeuille, het betreft uiteindelijk maatwerk per gebouw.

Vier van de vijf IKC's in de gemeente Westervoort hebben een sterk verouderd gebouw, deze vragen allen om een maatregel.

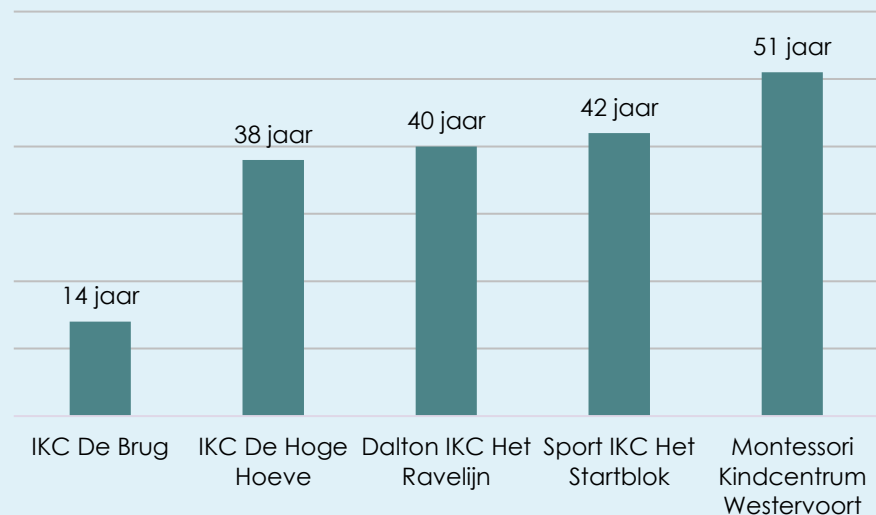
Tijdelijke huisvesting

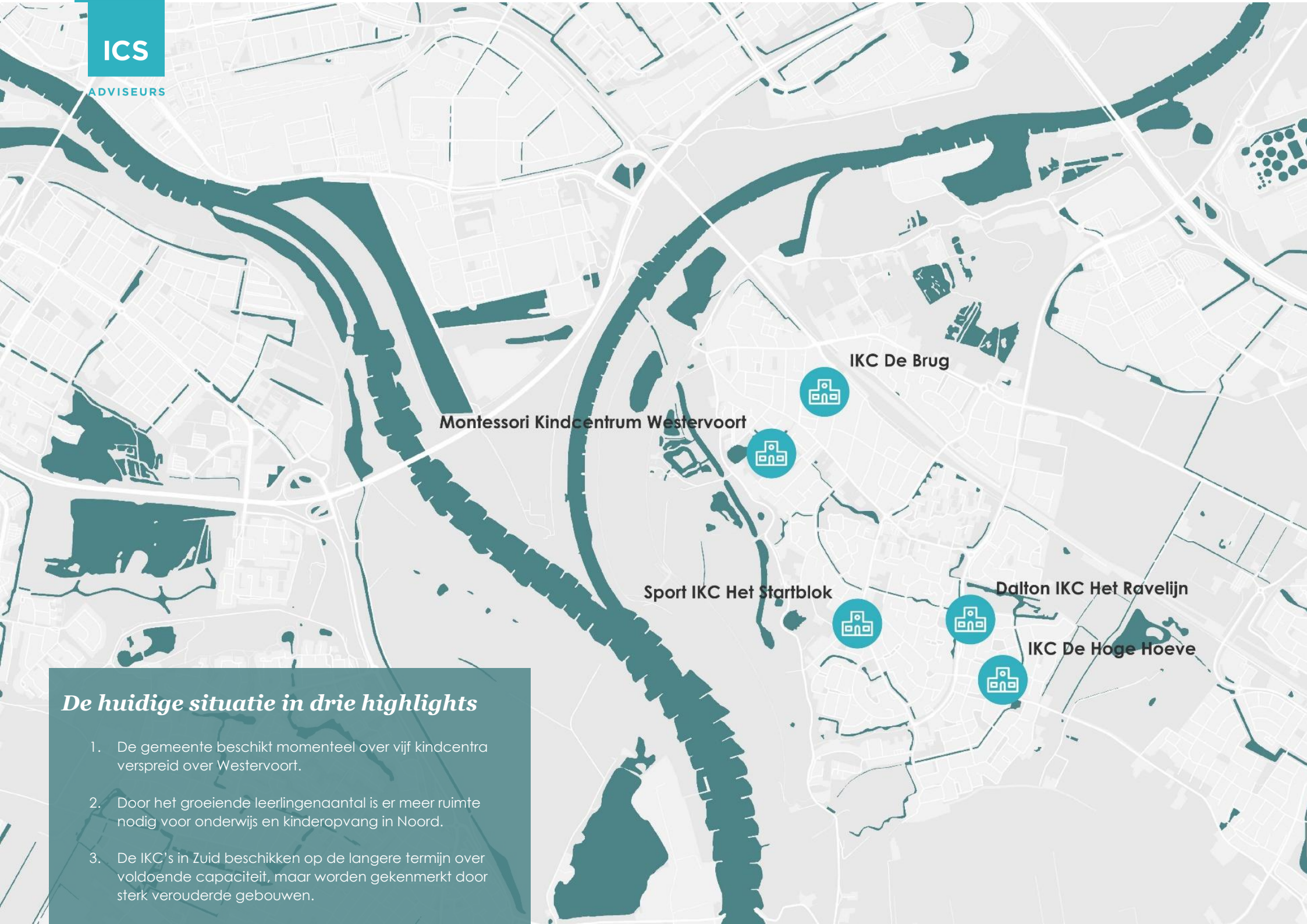
Vier van de vijf IKC's beschikken momenteel over tijdelijke huisvesting van een wisselende kwaliteit.

- Het Montessori Kindcentrum Westervoort beschikt over een semipermanente aanbouw in redelijk goede staat waarin kinderopvangorganisatie Puck&Co is gevestigd.
- IKC De Brug en Sport IKC Het Startblok beschikken beide over twee tijdelijke losstaande units. De units bij IKC De Brug verkeren in een redelijke staat, de tijdelijke huisvesting bij Sport IKC Het Startblok verkeert in slechte staat.
- Dalton IKC Het Ravelijn heeft tijdelijke huisvesting waarin kinderopvangorganisatie HumanKind is gevestigd. Deze units verkeren in matige staat.

Als de tijdelijke huisvesting wordt overgebracht naar een andere school, is het van belang om eerst de kwaliteit ervan te onderzoeken om te bepalen of het nog steeds geschikt is voor onderwijsdoeleinden in relatie tot de staat en de benodigde duur.

Gebouwleeftijd

Montessori Kindcentrum Westervoort

IKC De Brug

Sport IKC Het Startblok

Dalton IKC Het Ravelijn

IKC De Hoge Hoeve

De huidige situatie in drie highlights

1. De gemeente beschikt momenteel over vijf kindcentra verspreid over Westervoort.
2. Door het groeiende leerlingenaantal is er meer ruimte nodig voor onderwijs en kinderopvang in Noord.
3. De IKC's in Zuid beschikken op de langere termijn over voldoende capaciteit, maar worden gekenmerkt door sterk verouderde gebouwen.

4. Onze visie op onderwijshuisvesting

De gemeente Westervoort, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties koesteren de ambitie om een onderwijs- en opvangaanbod te realiseren dat niet alleen voldoet aan de huidige normen, maar ook vooruitkijkt naar toekomstige ontwikkelingen in het onderwijslandschap.

Dit hoofdstuk schetst het inhoudelijk kader dat als leidraad fungeert voor het ontwikkelen, verbeteren en beheren van onderwijsvoorzieningen binnen de gemeente.

De visie op onderwijs, huisvesting en IKC's is een door betrokken partijen gezamenlijk geformuleerde visie. De visie vormt het fundament waarop het plan rust en dient als leidend principe voor de keuzes en prioriteiten die in het IHP worden gemaakt.

Visie en ambities in vier thema's.

We maken onderscheid in vier verschillende thema's:

- Integrale Kindcentra en inclusiever onderwijs;
- Voldoende spreiding en divers aanbod;
- Duurzame, flexibele en gezonde gebouwen;
- Betaalbare huisvesting over de gehele levensduur.

Onze gezamenlijke prioriteiten:

***Integrale Kindcentra
en inclusiever onderwijs***

***Voldoende spreiding
en divers aanbod***

***Duurzame, flexibele
en gezonde gebouwen***

***Betaalbare huisvesting,
over de gehele levensduur***

4.1 Integrale kindcentra & inclusiever onderwijs

De gezamenlijke ambitie in de gemeente Westervoort is om kwalitatief hoogstaand onderwijs en opvang nabij elk kind aan te bieden. De schoolbesturen en kinderopvangorganisaties in de gemeente Westervoort hebben hierin in samenwerking met de gemeente vooropgelopen door in het verleden alle vijf de scholen al om te vormen tot een Integraal Kindcentrum (IKC). In een IKC wordt intensief en integraal samengewerkt door onderwijs, opvang en eventueel zorg onder één dak voor kinderen van 0-13 jaar.

Bestaand beleid rondom kindcentra

Het streven naar een goede samenwerking tussen educatieve partners is vastgesteld in het Beleidsplan Onderwijskansen Duiven en Westervoort 2023-2026 (vastgesteld in het college en ter kennisgeving aan de raad).

Onderdeel van dit beleid zijn de doorgaande ontwikkel- en leerlijnen binnen IKC's waarbij onder andere de zorgstructuur voor kinderopvang en onderwijs op dezelfde wijze wordt georganiseerd.

Ook de aandacht voor samenwerking met ouders door middel van extra inzet en interventies is vastgesteld beleid uit het Beleidsplan Onderwijskansen Duiven en Westervoort 2023-2026.

In 2014 heeft de gemeente Westervoort met de schoolbesturen de afspraak gemaakt minimaal 10 jaar geen bijdrage te vragen voor en af te zien van het claimrecht voor onderwijsruimte. Dit om de IKC-vorming te ondersteunen door het huisvesten van kinderopvangorganisaties. Na 2025 neemt de gemeente opnieuw een besluit over het afzien van het claimrecht. In dit IHP is het uitgangspunt vastgelegd voor dit nieuwe besluit.

Verder bouwen aan IKC's

In 2014 zijn tussen de schoolbesturen en de gemeente afspraken gemaakt om structureel ruimte beschikbaar te stellen in de gebouwen voor kinderopvangorganisaties voor IKC-vorming. De afspraken zijn gemaakt voor 10 jaar. In deze periode hoeven kinderopvangorganisaties geen huur af te dragen aan de gemeente. In dit IHP bestendigen we afspraken voor de langere termijn. Dit is belangrijk om twee redenen:

- Het beleid heeft ervoor gezorgd dat grote stappen en de ontwikkeling van een doorgaande leerlijn 0-13 en vroegtijdige signalering van ontwikkelingsachterstanden, deze lijn willen we doorzetten.
- Het beleid staat nieuwe investeringsbeslissingen in de weg, door het gebrek aan lange termijnperspectief en duidelijkheid over de verdelen van investeringen.

De voordelen van IKC's

De vorming van IKC's en het samenwerken van de verschillende disciplines rondom het kind zorgt voor verschillende positieve maatschappelijke effecten, zoals het verminderen van kansenongelijkheid door het vroegtijdig signaleren van gedragsproblematiek, het voorkomen van ontwikkelingsachterstanden en het bieden van een doorlopende leerlijn bij de ontwikkeling van kinderen. Het IKC is hierdoor een maatschappelijke voorziening met een spilfunctie.

Onderdelen en taken kinderopvang

Kinderopvang is een verzamelterm voor verschillende vormen van opvang. Een kinderdagverblijf is een voorziening voor de professionele opvang van kinderen die gezien hun leeftijd nog niet naar school gaan (0-4 jaar). Daarnaast is er buitenschoolse opvang (4-13 jaar) voor opvang buiten de schooltijden en peuteropvang voor kinderen van 2-4 jaar.

Onderdeel van de peuteropvang is de voorschoolse educatie (VE). De verantwoordelijkheid voor het aanbieden van VE is een wettelijke taak van de gemeente. Het aanbod wordt door de gemeente gesubsidieerd voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand.

In tegenstelling tot onderwijshuisvesting is het huisvesten van kinderopvangorganisaties geen wettelijke taak van de gemeente. Vanuit het beleid om IKC's te ondersteunen zijn in de gemeente Westervoort echter alle kinderopvangorganisaties samen met het onderwijs gehuisvest in IKC's.

4.1.1 Hoe organiseren we de huisvesting van IKC's?

Bestaande situatie

In vier van de vijf bestaande kindcentra binnen de gemeente Westervoort is voorzien in het huisvesten van onderwijs en kinderopvang. Voor de continuïteit worden bestaande afspraken inclusief ruimtegebruik geborgd in samenwerkingsovereenkomsten. Dit geeft partijen zekerheid over inhoudelijke en ruimtelijke afspraken, en geeft een langetermijninvesteringsperspectief aan de kinderopvangorganisatie.

Beoogd wordt om ook de huur voor bestaande situaties formeel (juridisch) juist te doen. Alle afspraken worden nagelopen en indien nodig aangepast.

Formaliseren van een gelijkwaardige samenwerking

Als een leegstaand lokaal is verhuurd aan een maatschappelijke, of commerciële organisatie, dan geldt op dit moment, op basis van de verordening, het uitgangspunt dat bij een uitbreidingsbehoefte van de betreffende school de hurende organisatie wordt uitgeplaatst of de huur wordt opgezegd. De betreffende oppervlakte/ruimten is/zijn immers niet onttrokken aan de onderwijsbestemming. Schoolbesturen ervaren dit als een ongewenste situatie voor hun samenwerkingspartners binnen het IKC.

In 2014 is middels een afspraak tussen de gemeente en de schoolbesturen, in het belang van IKC-vorming, voor 10 jaar afgezien van een afdracht van kapitaallasten voor het gebruik van onderwijsruimte door partners. Deze toezegging loopt momenteel ten einde. Voor zowel bestaande als nieuwe situaties geldt voortaan dat:

- Vanaf 2025 als onderdeel van een gelijkwaardige huursituatie kostendekkende huur worden berekend bij ingebruikname- en huurovereenkomsten;
- Huurders die samenwerken met het onderwijs binnen een IKC, voor meerjarige termijnen, niet worden uitgeplaatst bij een capaciteitstekort bij het onderwijs;
- Zowel in bestaande gebouwen als nieuwe gebouwen de ruimte van deze structurele huurders wordt onttrokken aan de capaciteit voor onderwijs.

Daarmee wordt de fysieke nabijheid gewaarborgd; de huurder is geen tijdelijke gebruiker van het gebouw, maar een permanente samenwerkingspartner in het gebouw;

- Als er structureel extra behoefte is aan ruimte wordt het gebouw uitgebreid of worden de gebruikers gezamenlijk verplaatst naar een ander (onderwijs)gebouw.

Investeren in ruimte voor kinderopvang

Het schoolbestuur is leidend in de keuze voor een kinderopvangorganisatie of samenwerkingspartner. In een businesscase wordt per geval uitgewerkt welke partij investeert. De gemeente heeft echter ook de mogelijkheid om ruimtes in IKC's te voorfinancieren en deze via een kostprijsdekkende huur te verhuren. Schoolbesturen investeren niet in vastgoed voor derden.

Als de gemeente voorfinanciert betaalt de kinderopvangorganisatie (in deze toelichting wordt gesproken over kinderopvangorganisatie; voor een andere samenwerkingsorganisatie gelden dezelfde spelregels) de investering terug via een kostendekkende huurvergoeding (ter compensatie van de door de gemeente gemaakte kosten). Deze huurvergoeding wordt samen met het ruimtegebruik vastgelegd in een overeenkomst tussen het schoolbestuur, de opvangorganisatie en de gemeente. Hiermee ontstaat een driepartijen-overeenkomst. Het sluiten van deze overeenkomst is voorwaarde voordat investeringen worden gepleegd door de gemeente.

In hoofdlijnen komt het op het volgende neer:

- Gemeente pleegt de investering voor het nieuw te bouwen of te vernieuwbouwen Kindcentrum (onderwijs, opvang en/of zorg);
- Het schoolbestuur heeft in juridisch eigendom het te realiseren schoolgebouw dat huisvesting biedt aan haar school die onderdeel uitmaakt van het kindcentrum;
- Op het gebouw en het terrein zijn de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) en de daarop gebaseerde gemeentelijke verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van toepassing;
- Het schoolbestuur verhuurt ruimten aan de kinderopvang en gaat daartoe een overeenkomst met een looptijd van minimaal 15 jaar aan inzake een bijdrage in de stichtingskosten (berekend op basis van de kapitaallasten, eventueel vermeerderd met een opslag voor het risico op leegstand);

- Daarnaast sluit het schoolbestuur met de kinderopvangorganisatie een overeenkomst voor exploitatie, beheer en onderhoud;
- Voor de totstandkoming van een rechtsgeldige huurovereenkomst is op grond van toepasselijke onderwijswetgeving medewerking vereist van de gemeente. Partijen beogen met het sluiten van een vaststellings-overeenkomst dat alle noodzakelijke voorwaarden vervuld worden voor een rechtsgeldige totstandkoming van de huurovereenkomst en concretiseren daarmee de onderlinge rechtsverhouding;
- Als onderlegger sluiten het schoolbestuur en de kinderopvangorganisatie een samenwerkingsovereenkomst waarin de inhoudelijke en ruimtelijke samenwerking is benoemd. Daarmee is inhoudelijke samenwerking in het IKC direct verbonden als voorwaarde aan huisvesting in een IKC;
- Het schoolbestuur draagt de vorderingen ter zake van de betaling van de stichtingskosten over aan de gemeente en deze overdracht wordt door de kinderopvangorganisatie aanvaard;
- De kinderopvangorganisatie verkrijgt het gebruiksrecht voor de vierkante meters die in de vaststellingsovereenkomst zijn vastgelegd voor de periode dat het Kindcentrum voor het onderwijs in gebruik is. Bij het buitengebruikstellen van de voorziening door het schoolbestuur vervalt ook het gebruiksrecht van de kinderopvangorganisatie;
- Het betreffende gebouwdeel (in gebruik door de opvangorganisatie) is onttrokken aan de capaciteit ten behoeve van het onderwijs zoals beschreven in de gemeentelijke verordening voorzieningen huisvesting onderwijs ter zake van de beoordeling van medegebruik of van uitbreidingsbehoefte;
- Als door bijzondere omstandigheden het gebouwdeel niet meer voor verhuur wordt benut, zullen partijen zich inspannen om een nieuwe geschikte huurder of medegebruiker te vinden. Als deze niet kan worden gevonden, kan de gemeente besluiten de vrijgekomen ruimten toe te voegen aan de capaciteit ten behoeve van het onderwijs of aan het onderwijs te onttrekken;
- De vaststellingsovereenkomst geldt totdat de voorziening niet meer voor onderwijsdoeleinden wordt gebruikt.

4.1.2 Passend en inclusiever onderwijs

Werken aan gelijke kansen in het onderwijs is vastgesteld in het Beleidsplan Onderwijskansen Duiven en Westervoort 2023-2026. Vastgesteld is dat gemeente, onderwijs, kinderopvang en zorgorganisaties zich gezamenlijk inzetten om de juiste cultuur neer te zetten voor het werken aan gelijke kansen en dat het onderwijskansenbeleid waar nodig en mogelijk wordt geïntegreerd met andere beleidsterreinen.

Vindplaatsgericht werken

In Westervoort wordt er 'vindplaatsgericht' gewerkt. Aan alle kinderopvanglocaties is er een jeugdverpleegkundige (bij kinderdagopvang) of maatschappelijk werker (bij school) verbonden, deze zijn regelmatig fysiek aanwezig op locaties. Deze jeugdverpleegkundige en maatschappelijk werker gebruiken nu ruimten (al dan niet specifiek ingericht) die daar al zijn.

Met als doel deze kinderen/leerlingen een passende plaats te bieden, onderschrijven schoolbesturen, kinderopvang en de gemeente Westervoort het belang van het aanbieden van passend en inclusiever onderwijs. Dit streven vraagt om flexibel ruimtegebruik, waaronder ruimtes vallen waarin leerlingen zelfstandig of in kleine groepen kunnen werken, evenals ruimtes voor externe zorgaanbieders of begeleiders. Het gezamenlijke doel tussen gemeente, kinderopvang en schoolbesturen is om tot passende huisvesting te komen, afgestemd op specifieke behoeften.

Ruimte voor inclusiever werken

Passend en inclusiever onderwijs vraagt om een ander (flexibel) ruimtegebruik, bijvoorbeeld ruimtes waaronder begeleiding, zelfstandig of in kleine groepen kan worden gewerkt door leerlingen, maar ook door externe zorgaanbieders of begeleiders. Voor nu monitoren gemeente en schoolbesturen of de situatie goed werkzaam is binnen de ruimtelijke normen.

Op dit moment is het speciaal basisonderwijs georganiseerd in de regio. Op de langere termijn hebben de schoolbesturen de ambitie om een verdergaand inclusief aanbod te realiseren, waarbij ook speciaal basisonderwijs wordt aangeboden binnen de gemeente. Op dit moment zetten we binnen inclusiever onderwijs in op plekken voor vindplaatsgericht werken. Op de langere termijn is het mogelijk dat er aanbod komt voor speciaal basisonderwijs in de gemeente. Dat kan nader worden onderzocht.

Wat we doen vanuit onze wettelijke plicht:

- We faciliteren het onderwijs met huisvesting van goede kwaliteit en omvang;
- We zien vernieuwbouw (40 jaar) als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw;

Wat we doen vanuit bestaand (gemeentelijk) beleid:

- We faciliteren de instandhouding van doorgaande ontwikkelijnen van 0 – 13 jaar met huisvesting voor alle partners;
- We onttrekken ruimte van structurele medegebruikers/huurders aan de onderwijscapaciteit;
- Medegebruikers/huurders die structureel integraal samenwerken met het onderwijs binnen een IKC worden niet uitgeplaatst bij een capaciteitstekort bij het onderwijs;

Wat we ook willen gaan doen vanuit onze ambitie:

- Nieuwe of vernieuwbouwde onderwijshuisvesting faciliteert de vorming van doorgaande ontwikkelijnen van 0 – 13 jaar;
- We investeren in structurele huisvesting voor partners bij een integrale samenwerking, tegen een kostprijs dekkende huur;
- Ruimte voor zorgfuncties in of (geclusterd en bereikbaar) nabij de school.

4.2 Voldoende spreiding en divers aanbod

In de gemeente Westervoort is er een breed aanbod aan onderwijsconcepten en opvang aanwezig. De gemeente, schoolbesturen en kinderopvang streven naar het behoud en de versterking van diversiteit, waardoor ouders keuzemogelijkheden hebben.

4.2.1 Voorschoolse educatie

Bestaand beleid rondom voorschoolse educatie

In het Beleidsplan Onderwijskansen Duiven en Westervoort 2023-2026 is vastgesteld dat we streven naar thuisnabije voorzieningen: iedere peuter heeft dichtbij huis de mogelijkheid om deel te nemen aan voorschoolse educatie. Afstand mag geen reden zijn voor non-bereik. Dat betekent dat de gemeente zorgt voor een goed gespreid aanbod over de wijken. Ook wordt zoveel mogelijk gestreefd naar gemengde groepen waar doelgroepkinderen en niet-doelgroepkinderen van elkaar kunnen leren.

Vier van de vijf scholen (Het Montessori uitgezonderd) bieden VE-aanbod voor doelgroepkinderen aan. Ook is er op kinderdagverblijf Hummelclub (van Humankind) VE-aanbod voor doelgroepkinderen. Daarmee is er in Westervoort voldoende spreiding en een kwalitatief goed aanbod.

4.2.2 Versnellingsopgave nieuwbouwwoningen

In de huidige situatie is spreiding en bereikbaarheid van scholen geen knelpunt. Bij nieuwbouw van woningen zijn de locatie en positie ten opzichte van bestaande faciliteiten een aandachtspunt, specifiek voor de bereikbaarheid voor leerlingen en ouders.

Naast de bestaande inwoners van Westervoort is in dit IHP ook gekeken naar de versnellingsopgave woningbouw. Vanuit de Woonvisie 2021 en de

versnelling vanuit de Groene Metropoolregio voorziet Westervoort in de bouw van circa 700 woningen tot 2030.

Vooral de ontwikkeling van Westervoort-Noord (circa 500 woningen) heeft invloed op de bereikbaarheid van scholen. De huidige scholen bevinden zich vooral in het zuiden van Westervoort. Vier van de vijf scholen bevinden zich ten zuiden van de Klapstraat. Alleen IKC de Brug bevindt zich in het centrum. Deze school kenmerkt zich nu al door ruimtegebrek. Westervoort-Noord zal meer verkeersbewegingen in Westervoort veroorzaken. De vraag is of dat wenselijk is.

Ook vanuit de aantrekkingskracht van gebiedsontwikkeling Westervoort-Noord kan het interessant zijn om een maatschappelijke voorziening in de wijk te hebben. Dit krijgt aandacht bij de huisvestingsscenario's in dit plan.

4.2.3 Leegstand en krapte in de IKC's in Zuid

In de zuidelijke helft van Westervoort is er structureel sprake van overcapaciteit. Deze is echter niet gelijkmatig verdeeld over de IKC's. Twee van drie IKC's ervaren krapte terwijl er in één IKC sprake is structurele leegstand, nu en op de langere termijn.

Het uitgangspunt is daarom dat er in de zuidelijke IKC's niet eerder onderwijscapaciteit worden toegevoegd aan de huisvestingstructuur totdat er geen sprake meer is van leegstand. Dit kan betekenen dat individuele scholen op hun maximale capaciteit zitten en (tijdelijk) niet alle aanmeldingen kunnen inschrijven. Dit achten we acceptabel omdat de leerlingprognose voorspelt dat de leerlingpopulatie in Westervoort-Zuid vanaf 2030 licht gaat krimpen.

Bij het doorvoeren van maatregelen voor de drie zuidelijke IKC's wordt de overcapaciteit teruggedrongen. Daarbij is het uitgangspunt dat tot het moment dat het overschot teruggedrongen is de huidige omvang in standgehouden wordt, inclusief bestaande tijdelijke huisvesting.

4.2.4 Ruimte voor bewegingsonderwijs

Ruimte voor bewegingsonderwijs met een pragmatische blik

Ondanks dat bewegingsonderwijs in Westervoort in twee los van de onderwijsgebouwen staande accommodaties wordt aangeboden, is het bewegingsonderwijs een integraal onderdeel van het onderwijsaanbod. In de jonge jaren wordt de basis gelegd voor een gezonde leefstijl met voldoende beweging en voor motorische en sociale vaardigheden. Voldoende, goed uitgeruste en goed bereikbare gymzalen zijn hiervoor noodzakelijk. De uitgangspunten:

- Ruimte voor bewegingsonderwijs: de gemeente zorgt nu en in de toekomst voor voldoende ruimte om te voldoen aan de wettelijke plicht om alle leerlingen minimaal twee keer 45 minuten (gelijk aan 1,5 klokuren) per week bewegingsonderwijs aan te bieden;
- Er is voldoende ruimte beschikbaar (of binnen een redelijke termijn beschikbaar) om binnen 1 km hemelsbreed bewegingsonderwijs aan te bieden bij noodzakelijk gebruik van ten minste 20 klokuren, 3,5 km hemelsbreed bij noodzakelijk gebruik van ten minste 15 klokuren of 7,5 km hemelsbreed bij noodzakelijk gebruik van ten minste vijf klokuren gebruik te maken van een of meer gymnastiekruimten;
- Toegankelijkheid: De accommodaties dienen binnen een loopafstand van één kilometer van de scholen te liggen, gemeten langs de kortste voor de leerlingen geschikte en veilige route, om ervoor te zorgen dat de toegankelijkheid voor alle leerlingen gewaarborgd is;
- Als er uitbreiding van de capaciteit nodig is houden we rekening met demografische ontwikkelingen, dat betekent dat we sturen op goed gespreide capaciteit over de gemeente;
- De gemeente kijkt samen met de schoolbesturen integraal naar bewegen. Daarbij worden de mogelijkheden verkend om het bewegingsonderwijs buiten aan te bieden in de nabijheid van de scholen. Hierbij kan worden aangesloten op de wens van het onderwijs om bewegen breder in te zetten.

Het is van belang dat het bewegingsonderwijs niet alleen voldoet aan de huidige behoeften, maar ook flexibel genoeg is om zich aan te passen aan toekomstige veranderingen in de onderwijsbehoefte en wetgeving op het gebied van lichamelijke opvoeding.

Wat we doen vanuit onze wettelijke plicht:

- De gemeente zorgt nu en in de toekomst voor voldoende ruimte om te voldoen aan de wettelijke plicht om alle leerlingen bewegingsonderwijs aan te bieden.

Wat we ook willen gaan doen vanuit onze ambitie:

- Bij de planvorming van nieuwe woningbouwlocaties houden we rekening met voldoende thuisnabije IKC's.

4.3 Duurzame, flexibele en gezonde gebouwen

Gemeente en schoolbesturen delen de ambitie om duurzaamheid te verankeren in toekomstige (ver-)nieuwbouwprojecten. Hierbij ligt de nadruk op energieneutraliteit, klimaatadaptiviteit, het implementeren van flexibele en losmaakbare bouwconstructies én aardgasvrij bouwen. In hoofdstuk 6 is het Westervoortse kwaliteitsniveau van de onderwijshuisvesting nader uitgewerkt.

4.3.1 Dilemma's voor de lange termijn

Het huidige bouwbesluit gaat uit van een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG). Een investering in een nieuw gebouw is echter voor de komende tientallen jaren, ver voorbij het jaar 2050, het jaartal zoals benoemd als einddatum in het klimaatakkoord. Gezien de doelstellingen uit het Klimaatakkoord, verdient het daarom de voorkeur om direct te investeren in een volledig Energieneutraal Gebouw (ENG). Dit om een tussentijdse noodzakelijke investering tijdens de levensduur te voorkomen.

Duurzaamheid is tegelijk ook een complex thema binnen het IHP vanwege verschillende overwegingen en uitdagingen. Nieuwe gebouwen moeten voldoen aan de eisen voor Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG). Echter worden nieuwe gebouwen voor de komende tientallen jaren gebouwd. In 2027 wordt het vanuit Europese regelgeving waarschijnlijk verplicht om energieneutraal te bouwen. Daarmee verdient het de voorkeur om bij projecten nu al te kiezen voor energieneutraal bouwen en indien mogelijk bij vernieuwbouw;

- **Financiering:** De huidige financiering vanuit het gemeentefonds sluit niet bij de benodigde investeringen. Het investeren in extra duurzaamheidsambities, om desinvestering op de lange termijn te voorkomen, vraagt dus om een extra investering door de partijen.
- **Integrale afweging:** Binnen de grotere doelstelling om CO₂-uitstoot te verminderen heeft vernieuwbouwen van een gebouw vanuit duurzaamheid vaak de voorkeur. Echter zijn bestaande gebouwen regelmatig niet geschikt of vragen om exorbitante investeringen om deze te verduurzamen naar energieneutraal.

- **Exploitatievoordeel:** Duurzaamheidsinitiatieven vergen vaak een hogere initiële investering maar leveren een voordeel op in de exploitatiekosten. Wanneer de meerinvestering zich vertaalt in lagere exploitatielasten, kunnen en mogen schoolbesturen bijdragen aan deze investering.
- **Netcongestie:** Netcongestie kan duurzaamheidsinitiatieven belemmeren, aangezien het de aansluiting op hernieuwbare energiebronnen kan vertragen. Netwerkg congestie vormt daarbij vooral een uitdaging bij nieuwbouw.

In deze visie voor duurzaamheid is het van belang om rekening te houden met deze uitdagingen en de benadering flexibel te houden, zodat duurzaamheidsdoelen kunnen worden nagestreefd binnen de beschikbare mogelijkheden en middelen. We bekijken daarom per project wat er integraal mogelijk is.

4.3.2 Flexibele huisvesting die kan meebewegen

Bij (vervangende) nieuwbouw besteden we aandacht aan flexibiliteit. De wijze van onderwijs geven verandert namelijk door de jaren heen en we willen dat onze gebouwen hierin kunnen meebewegen. Dit bereiken we door:

- **Rekening te houden met uitbreidingsmogelijkheden.** Bij de planvorming houden we rekening met (toekomstige) uitbreiding als daar aanleiding voor is. Dit kan bijvoorbeeld als er in de toekomst woningbouw in de omgeving wordt voorzien. We houden rekening met voldoende ruimte op en rond de bouwkael en voorzien eventueel in sterke constructies voor het opbouwen. Dit zonder dat de uitbreiding afbreuk doet aan het onderwijskundige- of opvangconcept.
- **Aanpasbaarheid:** bij de planvorming houden we rekening met toekomstige aanpasbaarheid om groei, krimp en/of onderwijsontwikkeling (flexibel) op te vangen. Het gebouw moet de gebruikers faciliteren en niet andersom. Dit doen we door het bouwen van draagconstructies met zoveel mogelijk vrij indeelbare vloeren en een installatieconcept waarmee grote investeringen bij aanpassingen (en veranderingen in het binnenklimaat) zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

4.3.3 Klimaatbestendig en biodiversiteit

Om in de toekomst een veilig en leefbaar Westervoort te behouden wordt er gewerkt aan klimaatbestendigheid en meer biodiversiteit. Door klimaatverandering is er steeds meer sprake van extreme buien en lange perioden van droogte en hitte in de bebouwde omgeving.

Bestaand beleid rondom klimaatadaptatie

In het Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers zijn de volgende criteria vastgesteld voor onderwijslocaties:

- Minimaal 80% van de scholen zijn direct aan of gelegen in koele en groene zones om deze kwetsbare doelgroepen zoveel mogelijk te beschermen tegen de gevolgen van hittestress gedurende extreme hitte.
- In combinatie met een huisvestingsmaatregel (nieuwbouw of vernieuwbouw) stelt de gemeente ook eisen, bijvoorbeeld voor infiltreren van regenwater op eigen terrein. Hierover gaat de gemeente in gesprek met het schoolbestuur.

Bij klimaatadaptatie past de samenleving zich aan op het veranderende klimaat, waardoor klimaatbestendigheid ontstaat. Het onderwerp klimaatadaptatie raakt aan verschillende andere (beleids-) velden.

Voorbeelden zijn vergroening van het schoolplein en/of de daken. Voor schoolpleinen geldt dat waar mogelijk ook gekeken wordt naar slimme combinaties tussen schoolpleinen en openbare speelplaatsen (en andersom). Dit is onder andere afhankelijk van de aanwezige speelvoorzieningen in de wijk.

4.3.4 Gezonde en frisse IKC's

Een goed binnenklimaat zorgt voor betere leerprestaties. Een gezond kindcentrum wordt gekenmerkt door een laag energieverbruik en een gezond binnenklimaat op het gebied van luchtkwaliteit, temperatuur, comfort, licht en geluid. Veel bestaande oudere gebouwen hebben een te hoge CO₂-concentratie en binnentemperatuur door gebrekkige ventilatie. Investeren in een beter binnenklimaat leidt daarom direct tot betere leerprestaties.

'Frisse Scholen klasse B' is de standaard

Het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl) geeft aangescherpte richtlijnen voor het binnenklimaat van gebouwen. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland heeft op basis van het Bbl een Programma van Eisen voor 'Frisse Scholen'² opgesteld, waarmee schoolbesturen en gemeentes hun ambities voor binnenklimaat kunnen bepalen.

Dit Programma van Eisen gaat uit van vijf pijlers, te weten energie, lucht, temperatuur, licht en geluid. Voor deze pijlers worden drie klassen onderscheiden, waarbij normen en grenswaarden (ook wel prestatie-eisen) worden aangeduid. De prestatie-eisen verschillen voor (ver-) nieuwbouwprojecten. Klasse C is hiermee grotendeels gelijk aan het Bbl, Klasse B wordt als 'goed' aangeduid en Klasse A wordt als 'uitmuntend' aangeduid.

Bij vernieuwbouw of nieuwbouw van schoolgebouwen is het basisuitgangspunt, zoals vastgesteld in 2020 door de gemeenteraad, het kwaliteitsniveau Frisse Scholen Klasse B, met inachtneming van de vereisten voor opvangvoorzieningen.

Schoolbesturen kunnen daarnaast beslissen of zij meer kwaliteit willen realiseren dan "Frisse Scholen klasse B". Eventuele investeringen voor hogere ambities worden betaald door het schoolbestuur en haar partners.

Investerings voor een optimaal binnenklimaat worden afgewogen in relatie tot de verwachte resterende gebruikersduur van het gebouw. We investeren dus niet in het verbeteren van het binnenklimaat als een gebouw op korte termijn vernieuwbuild of vervangen wordt door nieuwbouw.

² Programma van Eisen Frisse Scholen, RVO (2021)

Samen investeren

De gezamenlijke duurzaamheidsambities vragen om een extra investering boven op de wettelijke verplichting. De schoolbesturen en de gemeente hebben elkaar daarom nodig om de ambities rondom o.a. energieneutraliteit te behalen.

De investering in een Energieneutraal Gebouw (ENG) wordt betaald door het schoolbestuur en haar partners. In principe mogen schoolbesturen echter niet investeren in vastgoed. Vanuit de gezamenlijke ambities is er bereidheid onderzoek te doen naar mee-investeren door schoolbesturen, waar zij dit kunnen én mogen. Dit omdat sommige investeringen in de stap van BENG naar ENG een voordelige invloed kunnen hebben op de exploitatie van een gebouw.

4.3.5 Ruimte voor bewegend leren

Een ander gezondheidsaspect is het stimuleren van lichaamsbeweging in en rondom het schoolgebouw. Net als een gezond binnenklimaat draagt regelmatig bewegen bij aan positieve leerprestaties en de algehele ontwikkeling van een kind.

Om kinderen op school te motiveren om meer te bewegen, moet de schoolomgeving hiervoor geschikt worden ingericht. Dit kan variëren van hoogteverschillen en klimmuren tot meubilair dat beweging bevordert. Ook spelen georganiseerde activiteiten een rol, zoals beweegsessies tijdens pauzes en naschoolse sportactiviteiten. Bij bestaande locaties blijft de buitenruimte behouden, waarbij overwegingen worden gemaakt om de pleinen 'groener' te maken.

Bij vernieuwbouw en nieuwbouw wordt de omvang van de buitenruimte als cruciaal beschouwd. Voor de opvang wordt voldaan aan de geldende regelgeving, zelfs bij bestaande bouw.

Wanneer zich de gelegenheid voordoet, kan het schoolplein en de openbare ruimte worden gecombineerd, afhankelijk van de specifieke situatie. Het is de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur en de opvangorganisaties om de buiten- en binnenruimte op een boeiende wijze vorm te geven en in te richten, in lijn met de gezamenlijke pedagogische visie. Bovendien kan worden overwogen om onderwijs- en opvangfaciliteiten te realiseren in de nabijheid van sportvoorzieningen of aangrenzende parken.

Wat we doen vanuit onze wettelijke plicht:

- Bij de (ver-)nieuwbouw van gebouwen hanteren we de wettelijke energieprestatie van minimaal Bijna Energieneutrale Gebouwen (BENG).

Wat we doen vanuit bestaand (gemeentelijk) beleid:

- Voor het binnenklimaat hanteren we bij vernieuwbouw en nieuwbouw als ondergrens "Frisse Scholen Klasse B".

Wat we ook willen gaan doen vanuit onze ambitie:

- We investeren, indien bouwkundig en financieel, haalbaar in energieneutrale gebouwen. Hiervoor dragen de schoolbesturen bij vanuit een TCO benadering.
- Bij de planvorming van nieuwe locaties houden we rekening met voldoende ruimte om toekomstige uitbreidingen mogelijk te maken. Hiermee voorkomen we het spreiden van IKC's over verschillende locaties en desinvesteringen.
- Gebouwen zijn aanpasbaar in de toekomst. Dit doen we door het bouwen van draagconstructies met zoveel mogelijk vrij indeelbare vloeren en een installatieconcept waarmee grote investeringen bij aanpassingen voorkomen worden.

5. Type maatregelen

Voor elke onderwijsvoorziening wordt binnen het IHP een maatwerkscenario beschreven dat leidend is voor de maatregelen en investeringen die de komende jaren door gemeente en schoolbesturen worden gepleegd. In het IHP hanteren we de volgende maatregelen:

Nieuwbouw

Bij nieuwbouw realiseren we een nieuw gebouw met een levensduur van ten minste 40 jaar.

Vernieuwbouw

Bij vernieuwbouw brengen we een bestaand gebouw naar nieuwbouwkwaliteit (40 jaar).

Uitbreiding

Wanneer uit de leerling prognoses blijkt dat een school structureel meer leerlingen heeft dan waarop het gebouw is berekend, komt de school in aanmerking voor een uitbreiding. Dit is formeel geen maatregel, maar wordt in de scenariovorming integraal meegenomen.

Instandhouding

Bij dit scenario wordt er in de komende 16 jaar geen maatregel toegepast anders dan onderhoud en verduurzaming door het schoolbestuur.

Afstoten

Dit betreffen gebouwen die niet langer als schoolgebouw in gebruik blijven en worden teruggegeven aan de gemeente.

In onderstaande tabel worden de scenario's benoemd. Daarbij wordt voor elk van de scenario's aangegeven bij wie de verantwoordelijkheid ligt voor het uitvoeren van het scenario en wat het bijbehorende maximale gemeentelijke budget is.

Het college kan in bijzondere gevallen, zoals bij tussentijdse huisvestingsbesluiten of bijzondere schoolgebouwen (vaak monumenten) gemotiveerd afwijken van deze generieke norm.

Optie	Maatregel	Verantwoordelijkheid	Budget
1	Nieuwbouw	Gemeente en schoolbestuur	100% norm nieuwbouw
2	Vernieuwbouw	Gemeente en schoolbestuur	80% norm nieuwbouw
3	Instandhouding	Schoolbestuur	Bekostiging
4	Uitbreiding	Gemeente en schoolbestuur	100% norm nieuwbouw
4	Afstoten	Schoolbestuur	n.v.t.

Voor alle projecten voortvloeiend uit dit IHP wordt op initiatief van de gemeente Westervoort een businesscase opgesteld die wordt behandeld in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) en intern binnen de gemeente Westervoort. De oppervlaktes van de schoolgebouwen zijn in dit IHP bepaald aan de hand van plattegronden. Afhankelijk van de maatregel wordt in de businesscase het gebouw ingemeten ter bepaling van de huidige en benodigde oppervlakte, op basis waarvan het investeringsbedrag wordt vastgesteld.

Verduurzaming bestaande gebouwen

Bij nieuwbouw en vernieuwbouw is verduurzaming onderdeel van de ingreep. De verduurzaming van bestaande gebouwen, die niet in aanmerking komen voor vernieuwbouw, valt onder verantwoordelijkheid van het schoolbestuur en ingrepen kunnen mogelijk worden uitgevoerd in combinatie met grootschalige onderhoudswerkzaamheden.

Hieronder wordt de definitie en het afwegingskader van de huisvestingsscenario's verder uitgewerkt. Hierbij wordt gesproken over gemeente en schoolbesturen vanuit hun positie als mogelijke bouwheren.

In beginsel is het schoolbestuur bouwheer, tenzij gemeente en schoolbestuur anders overeenkomen. Bij de start van een project zullen schoolbesturen en gemeente afspraken maken en vastleggen over de wederzijdse rollen, de verwachten en projectrisico's in het te lopen proces.

5.1 Nieuwbouw

Onder nieuwe gebouwen worden de schoolgebouwen verstaan waarvoor in het IHP een noodzaak tot vervanging wordt aangetoond. Nieuwbouw is enkel mogelijk indien is aangetoond dat het niet mogelijk is om een bestaand gebouw naar de benoemde kwaliteit (conform bouwbesluit) te vernieuwbouwen.

Deze gebouwen krijgen binnen afzienbare tijd een grootschalige ingreep in de vorm van (vervangende) nieuwbouw met een levensduur van minimaal 40 jaar.

Wetgeving rond renovatie

Voor levensduur verlengende renovatie als voorziening in de onderwijshuisvesting is door het Rijk wetgeving in de maak. De verwachting is dat deze in 2025 een feit wordt. In dit IHP spreken we over vernieuwbouw als zijnde levensduur verlengende renovatie met een levensduur van 40 jaar.

Nieuwbouw

Voor de oplossingsrichting (vervangende) nieuwbouw zijn de volgende spelregels van toepassing:

- Een businesscase inclusief schouw door een onafhankelijke partij dient aan te tonen dat nieuwbouw een beter alternatief is voor vernieuwbouw (als daar geen direct uitsluitel over wordt gegeven op basis van bepaalde context). In de businesscase wordt ten minste een afweging gemaakt op

basis van mogelijk haalbare energieprestatie, circulariteit, onderwijsvisie, financiën (investering, kapitaallasten en exploitatie) en eventuele ruimtelijke aspecten (locatiekeuze, inpassing).

- De businesscase dient in gezamenlijke opdracht van gemeente en schoolbestuur te worden gemaakt om eenzijdige sturing te voorkomen.
- De stap van BENG naar ENG wordt gezet met een bijdrage vanuit het schoolbestuur. Het uitgangspunt is dat deze eenmalige bijdrage kan worden verantwoord door terugverdienen binnen een redelijke termijn passend binnen het Onderwijsaccountsprotocol.
- De omschreven ambities voor flexibiliteit, inclusie en circulariteit dienen bij nieuwbouwprojecten te worden geïntegreerd binnen de voorgeschreven bekostiging.

Vernieuwbouw is de standaard

Vernieuwbouw wordt beschouwd als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw en is het uitgangspunt in de gemeente Westervoort. Bij vernieuwbouw wordt een bestaand gebouw op kwalitatief hoog niveau (conform bouwbesluit) gerenoveerd om de levensduur met minimaal 40 jaar te verlengen en tegelijkertijd duurzamer en onderhoudsruimer wordt gemaakt.

Bij vernieuwbouw wordt gekeken naar de:

- Functionele staat: verbeteren van de functionaliteit (flexibiliteit, multifunctionaliteit en aansluiten onderwijsconcept);
- Technische staat: levensduurverlenging door investering in bouwkundige en installatietechnische ingrepen;
- Ruimtelijke staat;
- Verduurzaming van het gebouw.

5.2 Uitbreiding

Het realiseren van uitbreiding bij een schoolgebouw is een variant van nieuwbouw. Vaak gaat het hier om kleinere projecten waardoor het bedrag voor nieuwbouw kan oplopen (afhankelijk van de grootte). Bij een dergelijke kleine uitbreiding is het duurzaamheidsconcept van het bestaande gebouw leidend. Mocht het duurzaamheidsconcept van het bestaande gebouw minder zijn dan BENG, dan wordt er gestreefd naar minimaal BENG.

5.3 Instandhouding

Onder in stand houden vallen de gebouwen die binnen de looptijd van het IHP (16 jaar) in stand worden gehouden. Hoewel deze gebouwen geen grootschalige ingreep krijgen, is ook voor deze categorie aandacht voor hoe kan worden bijgedragen aan de verduurzaming en het verbeteren van het binnenklimaat in lijn met de landelijke klimaatdoelstellingen. In 2050 dienen namelijk alle gebouwen CO₂-neutraal te zijn.

Het in stand houden en onderhouden van schoolgebouwen is een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur, die hiervoor een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) opstelt. Bij het planmatig onderhoud wordt minimaal het conditieniveau 3 van in stand houding op sober en doelmatig niveau (NEN2767) gehanteerd. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de handhaving van dit niveau en de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden.

Het schoolbestuur is ook verplicht om de Erkende Maatregelen (Wet Milieubeheer) uit te voeren. Dit betreft duurzame maatregelen met een terugverdientijd van minimaal vijf jaar. Voor het onderhouden en het uitvoeren van de Erkende Maatregelen zet het schoolbestuur een deel van de bekostiging die zij vanuit het Rijk ontvangt in. Deze regeling blijft gehandhaafd. Toch vraagt het behalen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord om aanvullende maatregelen voor bestaande gebouwen. Hieronder zijn spelregels opgenomen hoe hiermee om te gaan.

Hiervoor gelden de volgende spelregels:

- Voor alle schoolgebouwen wordt door middel van een scan inzichtelijk gemaakt welke maatregelen er, aanvullend op het activiteitenbesluit, haalbaar zijn om het binnenklimaat te verbeteren, de CO₂-uitstoot te verminderen, energie te besparen en aardgasvrij ready te zijn. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen verschillende categorieën van gebouwen:
 - Leeftijd 35 jaar of ouder: voor deze gebouwen is het aannemelijk dat er binnen afzienbare tijd door middel van vernieuwbouw of

vervangende nieuwbouw (na afweging in een businesscase) de CO₂-uitstoot wordt gereduceerd. Met een light scan wordt inzichtelijk gemaakt welke duurzame maatregelen binnen de resterende levensduur van het gebouw haalbaar en verantwoord zijn. Voor gebouwen die binnen nu en vijf jaar in het IHP staan voor een ingreep, wordt geen scan uitgevoerd;

- Leeftijd jonger dan 35 jaar: deze gebouwen verwachten noch binnen het IHP noch voor 2050 een grootschalige ingreep. Een uitgebreide scan maakt inzichtelijk welke maatregelen zorgen voor een substantiële verduurzaming voor deze categorie gebouwen.
- De gemeente bekostigt de scan gezamenlijk met het schoolbestuur (50-50 verhouding). In het IHP wordt opgenomen voor welke gebouwen een scan noodzakelijk is.
- Als de uitkomsten van de scan aanleiding geven tot het doorvoeren van maatregelen zijn de schoolbesturen in principe verantwoordelijk voor bekostiging daarvan. Het uitvoeren van de maatregelen wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan natuurlijke momenten in het MJOP (koppeling verduurzamingsmaatregelen aan investeringen vanuit onderhoud).

5.4 Afstoten

Dit betreft gebouwen die niet langer als schoolgebouw in gebruik blijven en teruggegeven worden volgens verordening Onderwijshuisvesting aan de desbetreffende gemeente. Daarmee kunnen ze onttrokken worden aan de onderwijsbestemming.

5.5 Gedeelde verantwoordelijkheid

Er is in de gemeente sprake van een verouderde gebouwenportefeuille die de komende jaren een aanzienlijke investering vraagt.

Dat vraagt om het creatief inzetten van de beschikbare budgetten. De gemeente is verantwoordelijk voor de bekostiging van maatregelen die voortvloeien uit haar zorgplicht en het bouwbesluit. Scholen leveren een bijdrage aan (ver-)nieuwbouwprojecten. Hiervoor wordt de lumpsumfinanciering aangewend (aantoonbare exploitatievoordelen in onderhoud en energielasten) en wordt onderzocht of er eventueel subsidiemogelijkheden zijn. Deze benadering is bedoeld om scholen medeverantwoordelijk te maken voor de instandhouding en verbetering van hun onderwijshuisvesting. Door het onderhoudsbudget uit de lumpsum te gebruiken, wordt een directe relatie gelegd tussen de beschikbare financiële middelen en de staat van het schoolgebouw. Dit bevordert een efficiënter beheer van de financiële middelen en stimuleert scholen om duurzaamheid en kwaliteit in hun huisvesting te handhaven.

Gemeente, schoolbesturen en opvangorganisaties delen samen de verantwoordelijkheid om de ambitie van duurzaamheidsambities en een gezond binnenklimaat in bestaande gebouwen te verwezenlijken:

- Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het verbeteren van het binnenklimaat in bestaande gebouwen. Het blijkt in de praktijk dat het realiseren van een gezond binnenklimaat vaak extra installaties vereist, met financiële gevolgen voor zowel investeringen als exploitatie. Als er een investering in het binnenklimaat van een bestaand gebouw nodig is, is het primair aan het schoolbestuur (eventueel samen met de opvang) om te onderzoeken of zij de investering kunnen bekostigen.
- De opvangorganisatie investeert zelf of vergoedt de investering (voor het gebruikte deel) via een huurvergoeding.
- De gemeente is bij vernieuwbouw of nieuwbouw verantwoordelijk voor het realiseren van duurzaamheids- en binnenklimaatmaatregelen die voortvloeien uit het bouwbesluit.

6. Het Westervoortse kwaliteitsniveau

Het Westervoortse kwaliteitsniveau is een samenhangend pakket aan maatregelen waarbij we samen investeren met het oog op de lange termijn. De gemeente heeft vanuit haar wettelijke zorgplicht te voldoen aan het bouwbesluit. Vanuit de visie zijn er daarnaast enkele aanvullende kwaliteitseisen opgenomen. Deze worden in dit hoofdstuk kort toegelicht.

- **Bouwbesluit (BENG) + Frisse Scholen klasse B**

Het huidige bouwbesluit gaat uit van een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG). Voor een goed binnenklimaat hanteren we kwaliteitsniveau "Frisse Scholen" Klasse B.

- **Pakket toekomstbestendigheid**

We investeren in gebouwen voor de komende tientallen jaren, de toekomst voorspellen is echter moeilijk. Daarom houden we er rekening mee dat we gebouwen in de toekomst kunnen uitbreiden bij stijgende leerlingaantallen en zorgen we ervoor dat gebouwen relatief eenvoudig opnieuw in te delen zijn. Hiermee voorkomen we in de toekomst desinvesteringen.

- **Pakket Duurzaamheid**

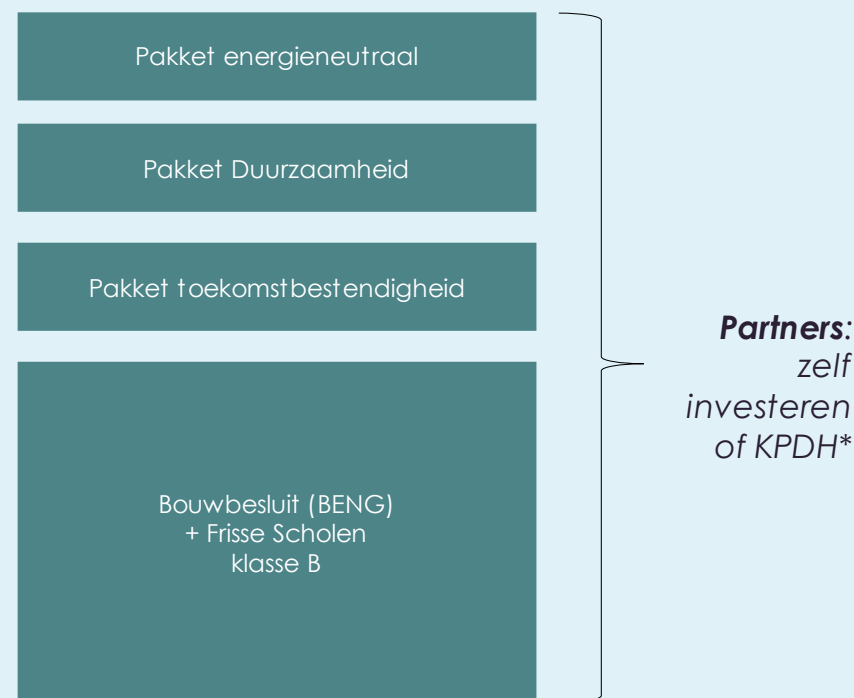
We investeren vanuit onze gemeentelijke ambities (routekaart) in een klimaat adaptieve omgeving. Hierbij nemen we maatregelen rondom energiebesparing, hemelwater afvoer en inrichting van de buitenruimte.

- **Pakket energieneutraal**

Een investering in een nieuw gebouw is voor de komende tientallen jaren, ver voorbij het jaar 2050, het jaartal zoals benoemd als einddatum in het klimaatakkoord. Gezien de doelstellingen uit het Klimaatakkoord, verdient het daarom de voorkeur om direct te investeren in een volledig energieneutraal gebouw (ENG). Dit om een tussentijdse noodzakelijke investering tijdens de levensduur te voorkomen.

Bijlage 1: "Notitie kwaliteit IHP Westervoort" bevat een uitgebreide toelichting op het gehanteerde kwaliteitsniveau.

Het Westervoortse kwaliteitsniveau

*KPDH: doorbelasting via een kostprijsdekkende huur.

7. Een scenario per gebouw

Voor elke school is op basis van de ontwikkelingen die beschreven zijn in hoofdstuk twee en de vastgestelde ambities uit hoofdstuk vier een scenario opgesteld. In dit hoofdstuk wordt beschreven wat de criteria zijn voor een scenario, hoe de keuze tot stand komt en zijn de scenario's per school weergegeven.

7.1 Wanneer komt een gebouw in aanmerking?

De keuze om een gebouw te vernieuwbouwen of te vervangen door nieuwbouw is een afweging op basis van verschillende aspecten zoals technische kwaliteit, functionele kwaliteit en de toekomstbestendigheid van de school. Wanneer een gebouw in aanmerking komt voor een huisvestingsmaatregel zijn er vaak meerdere van de volgende criteria van toepassing:

- Het gebouw voldoet niet meer aan de functionele eisen passend bij het onderwijsconcept, en is niet met beperkte middelen door het schoolbestuur aan te passen.
- Het gebouw is met regulier onderhoud niet tot een redelijk kwaliteitsniveau te behouden (bijv. binnenklimaat of duurzaamheid).
- Het schoolbestuur heeft niet nalatig gehandeld en heeft gedurende de levensduur structureel onderhoud uitgevoerd aan het gebouw.
- De school is (onderwijskwaliteit, leerlingenprognoses en opheffingsnorm) voldoende levensvatbaarheid is voor de toekomst.

7.2 De keuze voor een maatregel

De keuze voor een specifieke maatregel kent maar beperkt harde criteria. Het betreft een afweging tussen verschillende criteria. In de "Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Westervoort 2015" is vastgesteld dat vernieuwbouw indien mogelijk vanuit duurzaamheid altijd de voorkeur heeft boven nieuwbouw.

De haalbaarheid van vernieuwbouw wordt vastgesteld aan de hand van:

- de geschiktheid of omvang van de locatie;
- de afstemming van ruimtevraag en -aanbod (overmaat of tekort);
- de technische staat van een gebouw;
- de mate waarin een gebouw functioneel aansluit bij het type onderwijs;
- de mogelijkheden van een bestaand gebouw om het functioneel aan te passen en te verduurzamen;
- De bijkomende kosten, investerings- en kapitaallasten ten opzichte van nieuwbouw;
- de boekwaarde van het gebouw.

7.3 Toelichting op de indicatoren

Op de volgende pagina's geeft dit IHP een samenvatting per schoollocatie. De pagina's bevatten een aantal elementen:

- een beschrijving van de school, de leerlingenontwikkeling, het gebouwoppervlak (exclusief losstaande tijdelijke huisvesting) de ruimtebehoefte, de kwaliteit en relevante ontwikkelingen;
- een grafiek met de ruimtebehoefte en het normatieve ruimtesaldo;
- een beoordeling op kwaliteit van het gebouw;

IKC De Brug

Westervoort • Innerwaard

IKC De Brug is gevestigd in het centrum van Westervoort. Het IKC beschikt over een relatief nieuw gebouw uit 2010 dat in goede staat verkeert.

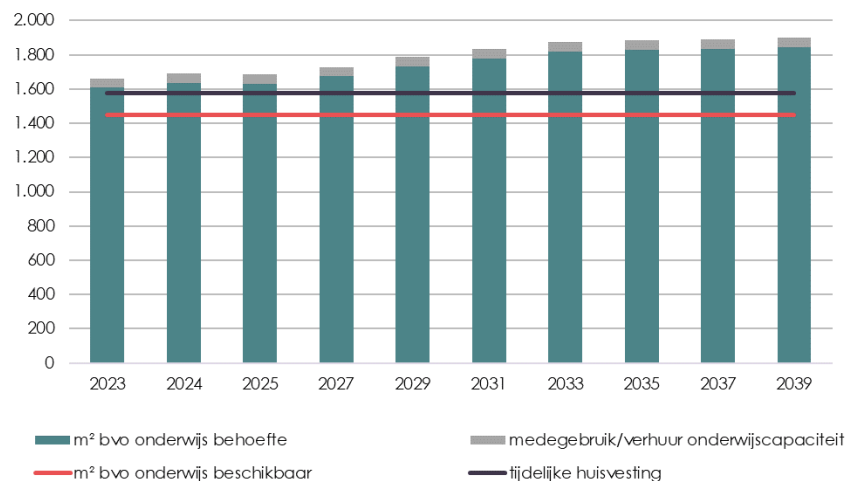
Ruimtekort door groei

Na een daling van het aantal leerlingen in het onderwijs de afgelopen jaren is er momenteel sprake van een structurele groei. Het onderwijs en de opvang hebben daarom een ruimtekort en maken gebruik van tijdelijke huisvesting (2 units). Mede in relatie tot de woningbouwontwikkelingen in Westervoort-Noord en te verwachten toename van het aantal leerlingen, is uitbreiding van de onderwijs capaciteit aan de orde.

Kinderopvangorganisatie Zonnekinderen biedt in het IKC, naast BSO, een peuterspeelzaal (2-4 jaar) aan. Zij heeft de wens om uit te breiden met twee extra groepen tot een volwaardig IKC voor 0-4 jaar.

Mogelijkheid tot uitbreiding

Het schoolbestuur heeft een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en vastgesteld dat het gebouw eenvoudig met enkele lokalen kan worden uitgebreid, waardoor het maximaal potentieel van de locatie wordt benut. De tijdelijke huisvesting wordt afgestoten, het voornemen is om deze te verplaatsen naar Sport IKC Het Startblok. Voorafgaand doen we onderzoek naar de staat en de mogelijkheid daarvoor.

Huidige opp.
1.448 m²

**Ruimtebehoefte
onderwijs '39**
1.845 m²

okt. '23
285 lln.

2039
327 lln.

**Gebouw
kwaliteit**

Huisvestingsscenario

Uitbreiding

- 452 m² onderwijs
- twee groepen kinderopvang (aanvullend)
- Afstoten tijdelijke huisvesting

Kindcentrum Montessori Westervoort

Westervoort • LiemersNovum

Het Montessori Kindcentrum Westervoort is gevestigd in het noord-westelijke deel van Westervoort. Het IKC is gehuisvest in een verouderd gebouw van ruim 50 jaar oud (1973) dat in redelijke staat verkeerd.

Ruimtetekort door meerdere oorzaken

Normatief past het onderwijs nu in het huidige gebouw, echter wordt dit niet zo ervaren. Zo zijn ondersteunende ruimten momenteel ingezet voor het onderwijs. Dit komt door twee oorzaken. Als eerste een gebouw wat relatief inefficiënt ontworpen is met veel algemene ruimten en als tweede het DaVinci onderwijs voor hoogbegaafde kinderen, welke meer ruimte vraagt.

Kinderopvangorganisatie Puck&Co biedt in het IKC, naast BSO, een peuterspeelzaal (2-4 jaar) aan. Bij groei van het IKC heeft zij de wens om haar aanbod uit te breiden tot een volwaardig aanbod voor kinderopvang voor 0-4 jaar.

Uitbreiding door woningbouw

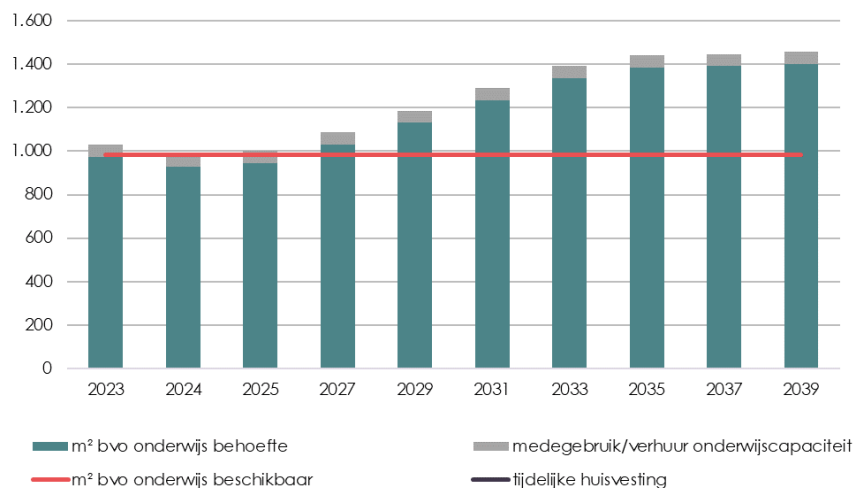
Door de geplande woningbouwontwikkeling in Westervoort-Noord is de verwachting dat het leerlingenaantal voor de IKC's in Noord de komende jaren gaat toenemen. Het gebouw vraagt daarom om uitbreiding, maar staat op een kavel wat hier niet de ruimte voor biedt. Daarom is het scenario om het IKC te verplaatsen.

Definitieve locatie

In het plangebied in Westervoort-Noord is ruimte voorzien voor een maatschappelijke accommodatie, zoals een IKC. Ten tijde van IHP-besluit was er nog geen nieuwbouwlocatie ten noorden van de spoorlijn vastgesteld. Het locatieonderzoek is een onderdeel van het uitvoeringsprogramma, waarin de Gemeenteraad opdracht geeft om binnen de kwalitatieve kaders van dit IHP een passende locatie te vinden voor een brede maatschappelijke voorziening.

Iedere locatie heeft eigen kwaliteiten en kenmerken. De definitieve nieuwbouwlocatie zal in overleg met het schoolbestuur worden bepaald, wat mogelijk invloed heeft op het uitvoeringsprogramma van het IHP. We streven ernaar om tussen 2027 en 2031 te beginnen met de nieuwbouw. In het uitvoeringsprogramma gaan we uit van start realisatie in 2028.

Huidige opp.
1.042 m²

**Ruimtebehoefte
onderwijs '39**
1.402 m²

okt. '23
145 lln.

2039
239 lln.

**Gebouw
kwaliteit**

Huisvestingsscenario

Nieuwbouw

- 1.402 m² onderwijs
- twee groepen kinderopvang

Sport IKC Het Startblok

Westervoort • Innerwaard

Het Startblok is gevestigd in het zuidelijke deel van Westervoort. Het IKC is gehuisvest in een verouderd gebouw uit 1982, welke in matige staat verkeert. De school beschikt daarnaast over tijdelijke huisvesting in slechte staat.

Dalend ruimtetekort

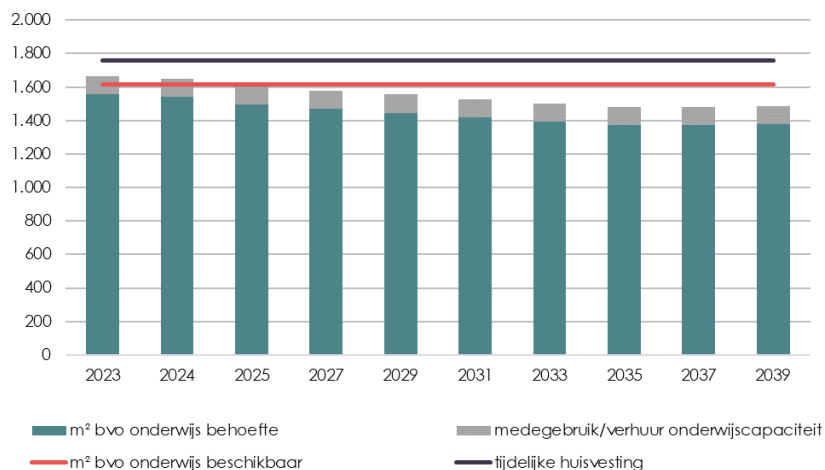
Het IKC heeft momenteel ruimtetekort, welke opgevangen wordt door tijdelijke huisvesting (twee units) en de inzet van ondersteunende ruimte. Het gebouw bevat relatief veel algemene ruimte in het centrale hart, waardoor het tekort als groter wordt ervaren.

De krapte daalt naar verwachting op termijn door een licht afnemend leerlingenaantal. Daarbij is breder te zien er momenteel en op langere termijn een overschot is aan capaciteit is in Zuid bij een stabiele populatie. Demografische ontwikkelingen en verschuivingen van de populatie tussen verschillende IKC's is in een dergelijk gebied echter beperkt te voorspellen.

Vernieuwbouwen en totale capaciteit reduceren

Voor zo lang als nodig wordt de tijdelijke huisvesting in stand gehouden en vervangen door units van betere kwaliteit, afkomstig van IKC De Brug. Het gebouw wordt op termijn vernieuwbouwd en daarna wordt de tijdelijke huisvesting afgestoten.

Kinderopvangorganisatie Zonnekinderen biedt in het IKC, naast BSO, opvang aan voor kinderen van 0-2 en 2-4 jaar aan.

Huidige opp.
1.714 m²

**Ruimtebehoefte
onderwijs '39**
1.383 m²

okt. '23
267 lln.

2039
234 lln.

**Gebouw
kwaliteit**

Huisvestingsscenario

Vernieuwbouw

- 1.444 m² onderwijs (o.b.v. huidige gebouw)
- drie groepen kinderopvang
- Vervangen tijdelijke huisvesting

IKC De Hoge Hoeve

Westervoort • Innerwaard

IKC De Hoge Hoeve is gevestigd in het zuidelijke deel van Westervoort. Het IKC is gehuisvest in een verouderd gebouw uit 1986, welke in matige staat verkeert. Het gebouw is naderhand in 2008 uitgebreid.

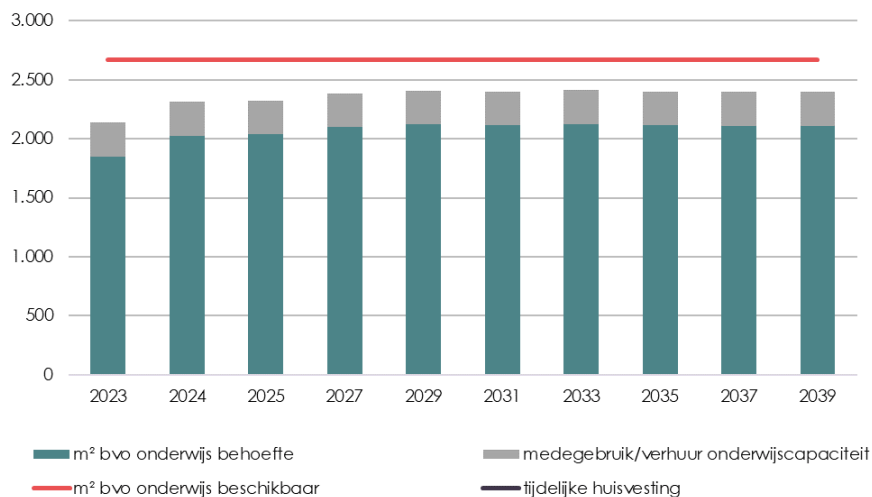
Dalend ruimtetekort

Het IKC ervaart ruimtetekort, welke normatief niet zichtbaar is. Het gebouw bevat relatief veel algemene ruimte in het centrale hart, waardoor het tekort wordt ervaren.

Het leerlingenaantal is naar verwachting stabiel op langere termijn. Daarbij is breder te zien er momenteel en op langere termijn een overschot is aan capaciteit is in Zuid bij een stabiele populatie. Demografische ontwikkelingen en verschuivingen van de populatie tussen verschillende IKC's is in een dergelijke gebied echter beperkt te voorspellen.

Kinderopvangorganisatie Zonnekinderen biedt in het IKC, naast BSO, een aanbod voor kinderen van 0-2 en 2-4 jaar aan. Zorgorganisatie Zozijn biedt orthopedagogische zorg aan.

Het gebouw wordt op termijn vernieuwbouwd. Dit gebeurt integraal met de drie andere IKC's om het capaciteitsoverschot te reduceren.

Huidige opp.
2.674 m²

**Ruimtebehoefte
onderwijs '39**
2.128 m²

okt. '23
363 lln.

2039
380 lln.

**Gebouw
kwaliteit**

Huisvestingsscenario

Vernieuwbouw

- 2.127 m² onderwijs (o.b.v. huidig gebouw)
- drie groepen kinderopvang
- 95 m² zorg

Dalton IKC Het Ravelijn

Westervoort • LiemersNovum

Dalton IKC Het Ravelijn is gevestigd in het zuidelijke deel van Westervoort. Het IKC is gehuisvest in een verouderd gebouw uit 1984 dat in matige staat verkeert. Het gebouw heeft een significante normatieve leegstand, maar heeft ook tijdelijke huisvesting, waarin kinderopvang gehuisvest is."

Het Ravelijn heeft niet alleen een educatieve rol als school, maar vervult ook een sociale functie. Op dit moment zijn er nog geen andere samenwerkingsverbanden dan die met het kinderdagverblijf. De vraag naar samenwerking met zorg en maatschappelijke functies lijkt echter groter te worden vanwege sociale indicaties. Dit betekent een toenemende vraag naar ruimte in het gebouw anders dan voor onderwijsdoeleinden.

Herstel na leerlingendaling

De school heeft na de fusie een zware periode gekend. Het historisch leerlingaantal is daarbij in korte tijd gehalveerd en bevindt zich momenteel onder de zogenoemde instandhoudingsnorm. Een schoolbestuur kan echter autonoom besluiten over het oprichten of sluiten van een school. LiemersNovum heeft voor de school een herstelplan in uitvoering met organisatorische veranderingen en kwalitatieve ondersteuning.

Alhoewel de nu voorliggende leerlingprognose geen herstel in leerlingen voorspelt, gebaseerd op de rekensystematiek, zien we ook andere signalen. De komende jaren stromen er kleine klassen uit en voor komend jaar zijn er weer voldoende aanmeldingen. In dit IHP gaan we ervan uit dat het leerlingaantal de komende IHP-periode herstelt. We monitoren dit periodiek met het schoolbestuur.

Capaciteitsoverschot

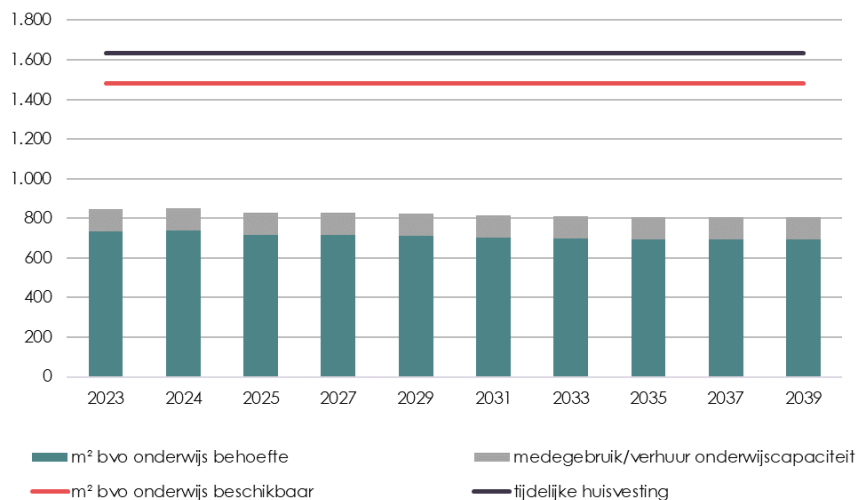
In Westervoort-Zuid is breder te zien dat er momenteel en op langere termijn een overschot is aan capaciteit is bij een stabiele populatie, echter is er momenteel bij twee van de drie IKC's sprake van krapte.

Demografische ontwikkelingen en populatieverschuivingen tussen verschillende IKC's in een bepaald gebied zijn echter lastig te voorspellen. Daarom wordt het IKC voorlopig gehandhaafd, waarbij het overschot aan capaciteit bij de renovatie wordt verminderd en de kinderopvang intern wordt ondergebracht.

Kinderopvangorganisatie HumanKind biedt in het IKC, naast BSO, opvang aan voor kinderen van 0-2 en 2-4 jaar.

Afstoten tijdelijke huisvesting

De kinderopvangorganisatie maakt momenteel gebruik van tijdelijke huisvesting. Bij vernieuwbouw wordt deze afgestoten en wordt de kinderopvang ingepast in het gebouw.

Huidige opp.
1.482 m²

**Ruimtebehoefte
onderwijs '39**
699 m²

okt. '23
107 lln.

2039
98 lln.

**Gebouw
kwaliteit**

Huisvestingsscenario

Vernieuwbouw

- 1.212 m² onderwijs (o.b.v. huidig gebouw)
- drie groepen kinderopvang
- Afstoten tijdelijke huisvesting

8. Uitvoeringsagenda en prioritering

8.1 Een haalbare uitvoering

Kijkend naar de kwaliteit van de gebouwen, wijkt de conclusie in dit IHP niet veel af van het dat in het vastgestelde IHP 2020 (het vorige IHP). Op vijf scholen zijn er knelpunten die om een maatregelen vragen. Tegelijkertijd is er een bewustzijn dat niet alle knelpunten tegelijkertijd kunnen worden opgelost.

Dit zal leiden tot organisatorische en financiële knelpunten bij gemeente, maar ook bij schoolbesturen. Het doel van dit IHP is om in een realistisch tempo de knelpunten op te lossen binnen een meerjarige planmatige aanpak in een periode van 8 tot 12 jaar.

▪ Tijdelijke huisvesting

Een sleutel voor een betaalbaar IHP is het optimaal benutten van bestaande gebouwen als tijdelijke huisvesting. Tijdelijke huisvesting in units is relatief duur. Het gebruik van bestaande gebouwen geniet ook vanuit kwalitatief oogpunt de voorkeur. Om deze reden is er nieuwbouw in de beginfase van het uitvoeringsprogramma gepland. Het vrijgekomen schoolgebouw dient dan als tijdelijke huisvesting voor de andere scholen.

- **Capaciteit in de uitvoering** Bouwprojecten zijn tijdsintensief. Zowel de gemeente als de betrokken schoolbesturen hebben een beperkte personele capaciteit en kunnen daarom niet alle projecten tegelijkertijd uitvoeren, daarom voeren we projecten gefaseerd of gebundeld na elkaar uit.

8.2 Prioriteren & slim faseren

De planmatige aanpak is verdeeld over twee deelplannen in twee fasen.

Plan Noord

In het noordelijke deel van Westervoort dient er, voornamelijk vanwege woningbouw, capaciteit te worden toegevoegd. In overstemming met de wettelijke zorgplicht starten we daarom met de IKC's in de noordelijke helft. De voorwaarde daarvoor is dat de geplande woningbouw daadwerkelijk gaat worden gerealiseerd.

Stap 1

We starten met de uitbreiding van IKC De Brug. We realiseren daar ruimte voor extra onderwijsgroepen en kinderopvang.

Stap 2

Zodra de woningbouwontwikkeling in Noord start beginnen we tegelijkertijd met nieuwbouw voor Montessori KC Westervoort. Hiermee wachten we tot er wordt gestart met de realisatie van de woningbouw, omdat de extra capaciteit voornamelijk nodig is voor de nieuwe bewoners. Hiermee zoeken we naar een balans tussen voldoende capaciteit en voorkomen van leegstand. Zo creëren we voldoende capaciteit voor de lange termijn voor de nieuwe bewoners in Noord.

Plan Zuid

Conform de uitgangspunten in de visie maken we voorafgaand aan de uitvoering in een haalbaarheidsonderzoek een integraal plan voor de knelpunten van de drie zuidelijke IKC's. Dit betreffen de drie verouderde gebouwen en het oplossen van de overcapaciteit.

Tijdelijke huisvesting

Na de afronding van de uitbreiding en nieuwbouw in Noord starten we met de vernieuwbouw van de scholen in Zuid. We faseren daarbij de aanpak zo dat de IKC's een voor een gebruik maken van de tijdelijke huisvesting. Daarvoor maken we gebruik van het vrijgekomen gebouw van Montessori KC Westervoort aangevuld met andere bestaande gebouwen.

Het Haalbaarheidsonderzoek geeft in ieder geval antwoord op:

- De technische, functionele en financiële haalbaarheid van vernieuwbouw;
- De wijze waarop de overcapaciteit kan worden teruggedrongen;
- Oplossen verkeerskundige knelpunten;
- Op welke wijze de gebouwen integraal en gefaseerd vernieuwbouwd kunnen worden. Hiermee vermijden we aanvullende tijdelijke huisvesting en zoeken we naar mogelijke synergiemogelijkheden in de uitvoering. Zo realiseren we meer kwaliteit binnen hetzelfde budget;
- Welke investeringen met betrekking tot het gebouwonderhoud voorafgaand aan de renovatie nog uitgevoerd kunnen worden, zonder (aanzienlijke) desinvesteringen.

8.3 Risico's en afhankelijkheden

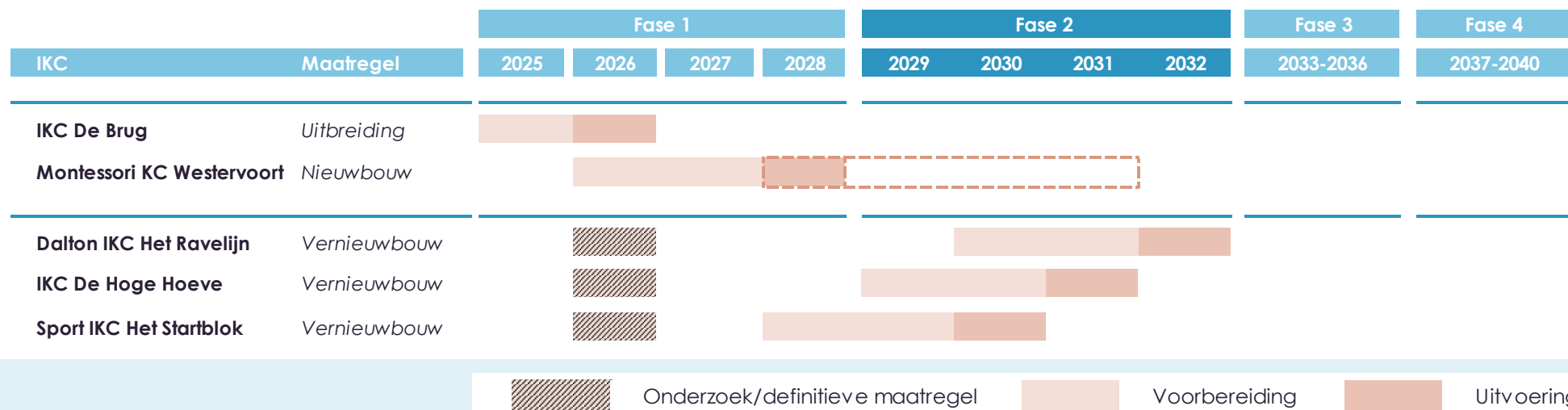
De scenario's, planning en prioritering kennen enkele afhankelijkheden die een risico vormen voor de uitvoering. Dit betreffen de volgende risico's:

- Als er geen geschikte locatie beschikbaar is voor nieuwbouw van het Montessori KC Westervoort binnen de geplande periode, kan worden overwogen om de vernieuwbouw van het IKC het Startblok (i.s.m. de andere IKC's) eerder in de planning te plaatsen vanwege het uitstel.
- Gezien de staat van het gebouw van Montessori KC Westervoort is het wenselijk om deze zo snel mogelijk te vervangen door nieuwbouw. Daarbij heeft de gemeente de inspanningsverplichting om de vernieuwbouw te realiseren zodra dit mogelijk is binnen de planontwikkeling in Noord;
- De gehanteerde leerlingenprognoses zijn gebaseerd op basis van het verwachte woningbouwprogramma in Westervoort. De definitieve omvang van de nieuwbouw van Montessori KC Westervoort in Noord kan daarmee wijzigen afhankelijk van het definitieve woningbouwprogramma.

- Het uitgangspunt is om de IKC's in Zuid tijdens de uitvoering tijdelijk te huisvesten in bestaande gebouwen. Wanneer er geen of niet voldoende tijdelijke huisvesting in bestaande gebouwen wordt gevonden dient er alsnog tijdelijke huisvesting gerealiseerd te worden met units of dient er gefaseerd gebouwd te worden. Beide alternatieven zijn kostenverhogend.
- Demografische ontwikkelingen en verschuivingen van de populatie tussen verschillende IKC's laten zich beperkt voorspellen. Daarom worden leerlingenprognoses regelmatig geactualiseerd en passen we (de omvang) van scenario's daarop aan.
- Het inzetten van subsidies van de Rijksoverheid kan vragen om een aangepaste planning en financiële kaders. De beschikbaarheid, voorwaarden en de verdeling van de resterende investering is maatwerk. Per project worden eventuele gevolgen in kaart gebracht.

8.4 Planningsoverzicht

In onderstaand overzicht is de planning van de verschillende projecten schematisch weergegeven.

9. Financiën

9.1 Financiële uitgangspunten

De genoemde investeringsbedragen zijn op basis van stichtingskosten per m² (bvo) gebaseerd op actuele investeringskosten.

Investeringsbedragen op basis van marktprijzen

De huidige VNG-normbedragen voor scholenbouw zijn niet toereikend om schoolgebouwen te realiseren die voldoen aan de eisen van deze tijd. Zowel VNG, PO-raad en VO-raad benoemen dat de noodzaak voor extra budget om de huisvesting op een kwalitatief goed niveau te houden onverminderd is.

Uit een analyse van diverse kostenbronnen (Bouwkostenkompas, BDB-indexcijfers en Marktindicator), recente aanbestedingen en werkelijke bouwkosten voor een school die aan het wettelijk minimum (Bouwbesluit) voldoet, blijkt dat er een verschil met de normbedragen is. De jaarlijkse indexering van de normbedragen over de afgelopen jaren heeft de werkelijke prijsontwikkelingen in de markt namelijk niet goed gevolgd.

Financiële uitgangspunten investeringsbedragen:

- De genoemde bedragen zijn stichtingskosten inclusief btw en exclusief bijkomende kosten als sloopkosten, tijdelijke huisvesting en de verwerving en het bouwrijp maken van grond;
- De investeringsbedragen voor vernieuwbouw bedragen 80% van nieuwbouw;
- Het uitgangspunt voor de investeringsbedragen is, conform gemeentelijke taken, Bouwbesluit, gericht op Bijna Energie Neutraal (BENG) en Frisse Scholen Klasse B;
- De toeslag kinderopvang biedt een hoger afwerkingsniveau, passend bij de gestelde eisen voor kinderopvang;
- Een meerinvestering voor energieneutraal bouwen geschiedt alleen op basis van een onderliggende businesscase waarin de dekking voor de investering op basis van TCO haalbaar wordt geacht, binnen de wettelijke kaders die voor gemeente en schoolbesturen gelden, zie hoofdstuk 5;
- Voor benodigde onderzoeken wordt een stelpost van € 10.000,- inclusief btw per school gehanteerd;

- De genoemde bedragen zijn prijspeil januari 2024. We indexeren deze bedragen gedurende de looptijd van het IHP conform de BDB-bouwkostenindex (structurele indexatie).

Prijspeil januari 2024	Nieuwbouw m ² bvo (incl. btw)	Vernieuwbouw m ² bvo (incl. btw)
- Tot 700 m ²	€ 3.710	€ 2.968
- Tot 1.200 m ²	€ 3.610	€ 2.888
- Tot 1.700 m ²	€ 3.470	€ 2.776
- Vanaf 1.700 m ²	€ 3.370	€ 2.696
+ Toeslag energieneutraal	+ € 200	+ € 200
+ Toeslag "kinderdagopvang"	+ € 200	+ € 200

Investeringsbudget op basis van een businesscase

De bedragen in dit rapport zijn taakstellend. Een totaalinvestering wordt per businesscase ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad. Het investeringsbudget is vastgesteld en wordt in het bouwproces geëvalueerd om te waarborgen dat het overeenkomt met de kwaliteitsambities. Het voorbereidingskrediet, dat 8% van de totale investering bedraagt, wordt maximaal drie jaar voorafgaand aan de daadwerkelijke investering verstrekt.

Subsidies Rijksoverheid

De Rijksoverheid heeft verschillende subsidies voor verduurzaming en het verbeteren van het binnenklimaat van bestaande. Deze regelingen kunnen worden ingezet als onderdeel van de financiële dekking voor een vernieuwbouw. De beschikbaarheid, voorwaarden en de verdeling van de resterende investering tussen de schoolbesturen en de gemeente zijn maatwerk per project.

9.2 Investeringsbijdrage schoolbesturen

De gezamenlijke ambities vragen om een extra investering boven op de wettelijke verplichting. De schoolbesturen en de gemeente hebben elkaar daarom nodig om de ambities rondom energieneutraliteit en het binnenklimaat te behalen. Het uitgangspunt is daarom dat de schoolbesturen mee-investeren waar ze dat kunnen én mogen, dit omdat sommige investeringen een voordelige invloed hebben op de exploitatie van een gebouw.

De juridische kaders

Bij nieuwbouw is het niet toegestaan dat een schoolbestuur een bijdrage levert aan het gedeelte van de nieuwbouw dat onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt. Met andere woorden, het is niet mogelijk dat de gemeente slechts een deel van de kosten vergoedt en het schoolbestuur de rest betaalt. De gemeente moet minimaal de normvergoeding zoals vastgelegd in de eigen onderwijshuisvestingsverordening betalen en dit bedrag moet ook voldoen aan de eisen van het bouwbesluit.

Het schoolbestuur mag echter wel boven deze normen investeren in het gebouw, bijvoorbeeld om een lager energieverbruik of een beter binnenklimaat te realiseren. Dit is toegestaan onder de voorwaarde dat het gaat om een redelijk bedrag en binnen een redelijke termijn.

Schoolbesturen

In geval van (ver)nieuwbouw mag van het schoolbestuur een financiële bijdrage worden verlangd uit lumpsum die het schoolbestuur van het Rijk ontvangt. De lumpsum is het bedrag dat schoolbesturen in het basisonderwijs als één budget krijgen voor personeel en materieel, zoals leermiddelen en onderhoud van de school. Bij lumpsumfinanciering beslissen schoolbesturen zelf waaraan ze hun budget uitgeven.

Gemeente en schoolbesturen hebben afgesproken dat de financiële bijdrage van de schoolbesturen bestaat uit twee componenten:

- **Onderhoudsbudgetten** De vrijval van reserveringen voor onderhoudswerkzaamheden die door de (ver)nieuwbouw niet meer nodig zijn, of onderdeel zijn geworden van de vernieuwbouwopgave. Uitgangspunt hierbij is dat de vernieuwbouw eerder plaatsvindt dan het moment dat het gebouw technisch gezien aan het einde van zijn levensduur is;
- **Investeren in een energiezuinig gebouw** De eventuele meerinvestering in de vernieuwbouw voor extra energiebesparingen ten opzichte van BENG (de wettelijke norm voor nieuwbouw). Deze meerinvestering moet zich binnen afzienbare tijd terugverdienen.

Een maatwerkbijdrage vanuit onderhoudsbudgetten

Schoolbesturen dragen bij vanuit besparingen op onderhoudskosten, gefinancierd uit de jaarlijkse vergoeding voor gebouwonderhoud. Hierbij is uitgegaan van een bedrag dat over een termijn van vijf jaar wordt teruggerekend, voorafgaand aan de start van de vernieuwbouw.

Voor de scholen waarvoor in dit IHP vernieuwbouw of nieuwbouw wordt voorzien is in onderstaand overzicht opgenomen de geschatte bijdrage die van schoolbesturen kan worden verlangd als besparing op onderhoudskosten. De bijdrage van schoolbesturen is gebaseerd op het bedrag dat de scholen in 2022 hebben ontvangen voor gebouwonderhoud, als onderdeel van de voormalige Materiële Instandhouding (MI)-vergoeding.

Dit bedrag is vastgesteld aan de hand van het leerlingenaantal op 1 oktober 2023 en is geïndexeerd naar 2024.

Voor de uitbreiding van IKC De Brug is er geen onderhoudsbijdrage van toepassing, het betreft namelijk enkel uitbreiding van huisvesting voor toekomstige leerlingen. Hiervoor is in het verleden dus geen bekostiging ontvangen.

School	leerlingenaantal 2024	Lumpsum (gebouwonderhoud)	Eigen bijdrage schoolbestuur
IKC Het Ravelijn	107	€ 31.117 (€ 21/m²)	€ 155.587
Sport IKC Het Startblok	267	€ 58.088 (€ 36/m²)	€ 290.441
MKC Westervoort	145	€ 34.489 (€ 35/m²)	€ 172.446
IKC De Hoge Hoeve	363	€ 75.319 (€ 29/m²)	€ 376.594

9.3 Ruimtelijke uitgangspunten IKC-partners

In de verordening van de gemeente Westervoort staan de kaders beschreven voor de berekening van de normatieve ruimtebehoefte, oftewel het aantal vierkante meters (bvo) waar een school recht op heeft. Voor de berekeningen in dit IHP is gebruik gemaakt van deze normen (inclusief achterstandsscore³).

De huidige IKC-partners hebben een overeenkomst op basis van verschillende grondslagen, ingepast binnen de historische situatie van leegstand. Conform de uitgangspunten in paragraaf 4.1.1. wordt er toegewerkt naar kostprijs dekkende huren.

- De "Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Westervoort 2015" schrijft een normatieve oppervlakte van 90m² bvo per groep voor bij verhuur. Dit vormt daarmee het uitgangspunt voor de indicatieve investeringsbedragen voor IKC-partners;
- De normatieve oppervlakte van 90m² bvo is van toepassing voor investeringen, en vormt daarmee geen grondslag voor het berekenen van de actuele ruimtebehoefte, tot het uitvoeren van een maatregel;
- De exacte investering daarvoor is maatwerk en wordt op projectniveau bepaald;
- De kapitaallasten volgend uit de investering wordt conform de uitgangspunten in paragraaf 4.1.1. doorbelast als onderdeel van een kostprijs dekkende huur.

In de hierop volgende tabel is een indicatief aantal groepen kinderopvang opgenomen per IKC. Dit is gebaseerd op basis van het huidige aantal groepen en de verwachte groei. Het exacte aantal groepen wordt op projectniveau definitief vastgesteld.

IKC	Indicatieve groepen kinderopvang (enkelgebruik)	Indicatieve oppervlakte zorgpartner
IKC De Brug	3 groepen	-
Montessori KC Westervoort	2 groepen	-
Dalton IKC Het Ravelijn	3 groepen	-
Sport IKC Het Startblok	3 groepen	-
IKC De Hoge Hoeve	3 groepen	95 m ² (bvo)

9.4 Meerjarenplanning en investeringsbedragen

Op basis van de scenario's, de urgentie en criteria laat onderstaande meerjarenplanning het overzicht zien van de door de gemeente Westervoort te bekostigen maatregelen. Hierbij zijn de eerste vier jaar in projectfasen uitgesplitst.

- De investeringsbedragen worden geactiveerd in het jaar na oplevering.
- Voor elk project wordt maximaal drie jaar voorafgaand aan de daadwerkelijke investering een voorbereidingskrediet van 8% uitgekeerd.
- Elke project kent een voorbereidingsperiode van twee jaar.

³ Onderwijsbesturen ontvangen jaarlijks aanvullende bekostiging op basis van een achterstandsscore per school. De gemeentelijke onderwijshuisvestingsverordening kent een toeslag toe aan scholen met een achterstandsscore, voor de systematiek is gebruik gemaakt van de VNG modelverordening 2021.

Investeringsbedragen

IKC	Maatregel	Oppervlakte	Oppervlakte	€/m2 bvo	Investeringsbedrag onderwijs		Investeringsbedrag t.b.v. partners		Investering totaal
		t.b.v. onderwijs	t.b.v. partners		Incl. ENG- & onderzoektoeslag		Incl. ENG & KDV toeslag		
IKC De Brug	Nieuwbouw	452 m2 bvo	180 m2 bvo	€ 3.710	€	1.676.920	€	703.800	€ 2.380.720
Montessori KC Westervoort	Nieuwbouw	1.402 m2 bvo	180 m2 bvo	€ 3.670	€	5.145.341	€	696.600	€ 5.841.941
Dalton IKC Het Ravelijn	Vernieuwbouw (1.482 m2 bvo)	1.212 m2 bvo	270 m2 bvo	€ 2.976	€	3.616.912	€	857.520	€ 4.474.432
Sport IKC Het Startblok	Vernieuwbouw (1.714 m2 bvo)	1.444 m2 bvo	270 m2 bvo	€ 2.896	€	4.191.824	€	835.920	€ 5.027.744
IKC De Hoge Hoeve	Vernieuwbouw (2.674 m2 bvo)	2.309 m2 bvo	365 m2 bvo	€ 2.896	€	6.696.864	€	1.130.040	€ 7.826.904

Dekkingsoverzicht

Investeringsbijdrage onderhoudsbudget		Investeringsbijdrage energieneutraal		Investering onderwijshuisvesting		Investering partnerhuisvesting		Dekkingsmiddelen totaal	
Schoolbestuur		Schoolbestuur		Gemeente		Gemeente (kpdh)			
€	-	€	-	€	1.676.920	€	703.800	€	2.380.720
€	172.446	€	280.400	€	4.692.495	€	696.600	€	5.841.941
€	155.587	€	242.400	€	3.218.925	€	857.520	€	4.474.432
€	290.441	€	288.800	€	3.612.583	€	835.920	€	5.027.744
€	376.594	€	461.800	€	5.858.470	€	1.130.040	€	7.826.904

10. Capaciteit bewegingsonderwijs

In dit hoofdstuk wordt geanalyseerd of de toekomstige ontwikkelingen tot knelpunten leiden bij het bewegingsonderwijs.

10.1 Uitgangspunten

In de gemeente Westervoort zijn twee accommodaties beschikbaar voor het bewegingsonderwijs.

- **De Nieuwhof;** Een grote en een kleine zaal. Totaal zijn er drie zaaldelen beschikbaar die gedurende de week door de scholen voor het bewegingsonderwijs kunnen worden gebruikt.
- **Sporthal De Pals;** Twee zaaldelen die op maandag en dinsdag door de scholen voor het bewegingsonderwijs worden gebruikt.

Voor het IHP is de beschikbare capaciteit voor het bewegingsonderwijs onderzocht. Het uitgangspunt hierbij is de in de verordening voorgeschreven capaciteit van 26 klokuren per week voor het Primair Onderwijs. De normatieve klokuurbehoefte van de scholen is afkomstig uit de leerlingenprognoses. Het werkelijke gebruik van de accommodaties door de scholen is afkomstig uit het gymrooster voor het schooljaar '23 – '24 dat van de gemeente is ontvangen.

Uitgangspunten capaciteitstoets

- In het gymrooster staat het onderwijs ingeroosterd in een blok van één uur. De tussen tijd tussen de blokken is ook als gym tijd beschouwd en opgenomen in de uren van het werkelijke gebruik door de scholen.
- In het gymrooster is zichtbaar dat De Pals voor het bewegingsonderwijs alleen beschikbaar is gedurende twee dagen per week. De beschikbare capaciteit van De Pals is gecorrigeerd na vijf uren per dag, per zaaldeel (totaal 20 uren per week).
- In het gymrooster staat dat IKC Het Startblok alleen bewegingsonderwijs aanbiedt op het schoolplein. In overleg met het schoolbestuur gebruikt de school zowel de grote zaal als de kleine zaal van De Nieuwhof gedurende één één dag in de week de grote en de kleine zaal in De Nieuwhof. Voor de capaciteitstoets is dit aangepast in het gymrooster.

10.2 Een stijgende vraag

Op basis van de leerlingenprognoses is in 2024 behoefte aan ongeveer 38 klokuren bewegingsonderwijs per week. Op basis van de leerlingenprognose is in de periode tot en met 2030 sprake van een toename van de normatieve behoefte naar 42 klokuren. Na 2030 neemt de normatieve behoefte van IKC De Brug nog iets toe en blijft voor de andere scholen gelijk.

Voor wat betreft de beschikbare capaciteit wordt opgemerkt dat onder andere door het continuurooster van de scholen er vaak nog capaciteit beschikbaar is buiten de schooltijden van de school, maar niet altijd meer tijdens de reguliere schooltijden. Dit betekent dat er soms meer vraag is dan de capaciteit van de accommodatie onder schooltijden toelaat. Naast het continuurooster zijn er uitdagingen bij de inroostering van gymlessen. De beschikbaarheid van een vakleerkracht gym vormt een beperkende factor, aangezien deze op bepaalde dagen beschikbaar is.

De Nieuwhof wordt door Dalton IKC Het Ravelijn, IKC Het Startblok en IKC De Hoge Hoeve gebruikt voor de gymlessen. Het werkelijke gebruik van Dalton IKC Het Ravelijn en IKC Het Startblok is gelijk aan de norm klokuren. Het werkelijke gebruik van IKC De Hoge Hoeve is lager dan de norm klokuren. Gelet op het werkelijke gebruik en de normatieve klokuren heeft De Nieuwhof voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs.

Capaciteit, behoefte en werkelijk gebruik				De Nieuwhof (grote en kleine zaal, 3 zaaldelen)		
School	leerlingenaantal per 1-10		werkelijk gebruik 2024 (klokuren)	norm klokuren o.b.v. prognose Pronexus		
	2023	2038		2024	2030	2039
IKC Het Ravelijn	107	98	4,25	4,50	4,50	4,50
IKC De Hoge Hoeve	363	380	9,75	15,00	16,50	16,50
IKC Het Startblok	267	233	10,75	10,50	10,50	10,50
Totaal werkelijk gebruik / normuren				24,75	30,00	31,50
Capaciteit in aantal klokuren				78,00	78,00	78,00
Verschil in aantal klokuren				53,25	48,00	46,50

Capaciteit, behoefte en werkelijk gebruik				Sporthal De Pals (2 zaaldelen)		
School	leerlingenaantal per 1-10		werkelijk gebruik 2023 (klokuren)	norm klokuren o.b.v. prognose Pronexus		
	2023	2038		2024	2030	2039
IKC De Brug	285	380	6,50	12,00	15,00	16,50
MKC Westervoort	145	173	4,50	6,00	6,00	6,00
Totaal werkelijk gebruik / nomuren			11,00	18,00	21,00	22,50
Capaciteit in aantal klokuren			20,00	20,00	20,00	20,00
Verschil in aantal klokuren			9,00	2,00	-1,00	-2,50

De Pals wordt door IKC De Brug en Montessori Kindcentrum Westervoort gebruikt voor de gymlessen. Het werkelijke gebruik van IKC De Brug is lager dan de norm klokuren. Het werkelijke gebruik van Montessori Kindcentrum Westervoort is lager dan de norm klokuren. Dit komt doordat de school ook buiten gymlessen aanbiedt op het eigen schoolplein. Gelet op het werkelijke gebruik en de normatieve klokuren heeft De Pals voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs. Richting 2030 en ook tot en met 2039 is stijging van het aantal normatieve klokuren van IKC De Brug zichtbaar. Dit als gevolg van een geprognosticeerde toename van het leerlingenaantal. Op basis van de eerdergenoemde uitgangspunten over de capaciteit van De Pals, heeft de sporthal onvoldoende capaciteit voor de norm klokuren.

Afstand tot een accommodatie

In onderstaande tabel zijn de fietsafstanden aangegeven tussen de scholen en De Nieuwhof en De Pals. De fietsafstanden zijn in kilometer en gemeten langs de kortst mogelijke weg. Voor de bereikbaarheid van accommodaties voor het bewegingsonderwijs gelden normafstanden. De normafstand is de maximale afstand die leerlingen van het schoolgebouw naar de gymlocatie zelf mogen afleggen. Voor het primair onderwijs in de gemeente Westervoort is als uitgangspunt een normafstand van 1 kilometer gehanteerd. De afstand tussen de scholen en de sportvoorzieningen waar zij gebruik van maken valt binnen de normafstanden.

Fietsafstanden in km	De Pals	De Nieuwhof
IKC De Brug	0,65	2,00
IKC MKCW	0,65	2,00
IKC Het Ravelijn	1,50	0,60
IKC De Hoge Hoeve	1,90	0,65
IKC Het Startblok	0,95	0,55

Bijlage 1: Notitie kwaliteit IHP Westervoort.

Notitie

Onderwerp : **Kwaliteit IHP Westervoort 2024**

Zaak- & documentnr.: n.v.t.	Opsteller: Léon Kremer & Simon van der Velden
Portefeuillehouder : Peter Pennekamp	Afdeling: Realisatie en beheer

Datum : 22 april 2024, definitief

Afstemming met : Bart van Rijn, werkgroep IHP 2024

Aanleiding

In het proces dat leidt tot een Integraal Huisvestingsplan Basisonderwijs 2024 zijn een aantal kwalitatieve wensen/ eisen genoemd die niet vallen onder de wettelijke zorgplicht van de gemeente. Toch acht de werkgroep IHP Westervoort het noodzakelijk deze thema's mee te nemen bij de plannen uit het IHP. Na vaststelling (en besluitvorming in de raad) zijn het prestatie-eisen waar de gemeente, danwel de bouwheer uitvoering aan dient te geven. De eisen zijn geclusterd rond twee thema's:

- 1) Pakket Duurzaamheid
- 2) Pakket Toekomstbestendigheid

Deze notitie beschrijft prestatie-eisen/ adviezen in kwalitatieve of procesmatige vorm, de motivatie waarom de eis noodzakelijk is op te nemen in de planvorming en hoe de eis zich verhoudt tot de normbekostiging, zoals beschreven is in hoofdstuk 7 Financiën van het IHP-rapport. Ter verduidelijking:

- Eisen: een verplicht toetsingskader voor projecten;
- Advies: geen verplichtend karakter, wel verstandig voor de bouwheer om op te nemen in de programma van eisen.

1. Pakket Duurzaamheid

Thema	Eis	Bron
Energie	Zie duurzaamheidsbeleid in IHP voor Energie neutrale scholen	Routekaart Duurzaamheid

Thema	Ambitie	Waarom?	Bekostiging
Energie	<p>Advies: ontwerp het energiesysteem volgens de 3 principes van (Trias Energetica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Energievraag beperken - Duurzame energie gebruiken - Opwek duurzame energie <p>Advies: ontwerp het energiesysteem in de realiteit van de dag. Houd rekening met netcongestie.</p> <p>Advies: Het warmtenet kan een kans zijn voor scholen. Onderzoek de mogelijkheden voor aansluiting op het warmtenet.</p>	<p>Besparing op energiekosten.</p> <p>Prettiger binnenklimaat.</p>	<p>Binnen normbekostiging</p> <p>Binnen normbekostiging</p> <p>Binnen normbekostiging</p>
Water	Eis: Hemelwater verwerken op eigen terrein tot 60 mm bui.	Hemelwaterverordening	Binnen normbekostiging
Klimaatadaptatie & Biodiversiteit	<p>Advies: Koele & groene omgeving.</p> <p>Bijvoorbeeld door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deels onverhard schoolplein - Schaduw door bomen - Deels groene gevels - Zonwering - Deels groene daken 	<p>Tegen hittestress in de zomer en tegen wateroverlast tijdens piekbuien.</p> <p>Aangenaam binnen- en buitenklimaat.</p>	Binnen normbekostiging
Circulariteit	<p>Eis: Bestaand vastgoed hergebruiken geniet de voorkeur boven voor het toevoegen van nieuw vastgoed.</p> <p>Advies: Modulair gebouw(gedeelte). Denk aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opstellen materiaal-paspoort - Demontabel gedeelte. 	<p>Slopen is niet circulair</p> <p>Om eenvoudig uit te breiden wanneer nodig. Flexibiliteit.</p> <p>Toekomstbestendig.</p>	<p>Overweging binnen het IHP</p> <p>Binnen normbekostiging</p>

Extra ideeën	Advies <ul style="list-style-type: none"> - Toilet doorspoelen met regenwater. - Ruimte voor de fiets - Bouwen met minder primaire grondstoffen 	Inspelen op komende watercrisis. Stimuleren van fietsgebruik Circulair voorbeeldgedrag. Gebouw met een verhaal.	Binnen normbekostiging
--------------	--	--	------------------------

Nadere ontwikkelingen die niet meegenomen zijn:

- Nieuwe **MilieuPrestatie Gebouwen** (MPG eisen komen eraan. Dan ook geldend voor onderwijs/schoolgebouwen. Waarschijnlijk per januari 2025.
- In Liemers verband is een Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2023 – 2027 vastgesteld. Het programma voorziet in Westervoort niet in de bekostiging van maatregelen. Het is op dit moment niet duidelijk wat de gevolgen van het uitvoeringsprogramma zijn voor scholen. Dit heeft nadere duiding nodig. Voor het IHP 2024 hanteren we het uitgangspunt dat een besluit over extra maatregelen op gebouw- of schoolterrein niveau uit het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2023 – 2027 gekoppeld is aan extra krediet. Dit indien de maatregelen in de ogen van de bouwheer kostprijsverhogend zijn.

2. Pakket Toekomstgerichte maatregelen

Thema	Ambitie	Waarom?	Bekostiging
Uitbreidbaarheid	Ruimtereservering op- of rond de bouwkaal voor een uitbreidmogelijkheid voor twee groepslokale (230 m ²). Het voorontwerp dient aan te tonen dat toekomstige uitbreiding mogelijk is met behoudt van de functionele en esthetische kwaliteit van het gebouw.	Bescherming van investering, leerling ontwikkeling kan in de tijd wijzigen.	Buiten normbekostiging WPO, in grondkosten
Flexibiliteit	Eis: Het ontwerp van het gebouw houdt rekening met een in de toekomst veranderende huisvestingsvraag. Dit houdt in: Eis: De draagconstructie is in grote delen van het gebouw vrij indeelbaar (bijvoorbeeld met een kolmmenstructuur). Dragende wanden alleen op die plekken daar waar geen verandering mag worden verwacht. Eis: de afstand van vloer tot en het constructieve plafond is minimaal 3,2m1.	Bescherming van investering, het gebruik van het gebouw kan in de toekomst veranderen.	Binnen normbekostiging;

	<p>Advies: Installatieonderdelen in niet dragende scheidingswanden worden zo veel mogelijk vermeden.</p> <p>Advies: de hoofd-verdeelinrichting elektriciteit houdt rekening met een reservecapaciteit van 20%</p> <p>Eis: Op de begane grond en op verdieping wordt in principe rekeningen gehouden met een extra belasting van minimaal 1,0 kN/m² voor (toekomstige) lichte scheidingswanden.</p>		
Multifunctionaliteit	<p>Samenhuisvesten zonder zorgen.</p> <p>Advies: voor het gebouw wordt één samenhangend sluitplan gemaakt. Toegankelijkheid wordt automatisch geregeld in cilinderniveaus per gebruiker.</p> <p>Eis: indien wenselijk wordt het gebouw buiten schooltijd opengesteld voor andere gebruikers. Het sluitplan, de regeltechniek voor o.a. de verwarmings- en ventilatie installatie, de beveiliging/ ontruimingsinstallatie voorziet in een passende zonering danwel compartimentering, die past bij het functionele gebruik.</p>	Samen huisvesten en eventueel avond gebruik mag niet leiden tot zorgen.	Binnen normbesteding

Toelichting:

Bovenbeschreven eisen en adviezen zijn het startpunt voor de programma's van eisen. De eisen moet echter niet leiden tot dogmatische oplossingen. Indien een bouwheer wil afwijken van deze eisen, dan dient hij met de fasebesluitvorming hiervoor een gemotiveerd verzoek in bij de gemeente.

Bijlage 2: Factsheets gebouwen.

ALGEMENE GEGEVENS

Schoolbestuur:	Stichting Innerwaard		
Adres:	Schoolstraat 7 6931 DV Westervoort		
Locatie:	Hoofdlocatie	Onderwijssoort:	
Brinnummer:	09MU	Denominatie:	Rooms Katholiek

GEBOUW

Juridisch eigendom:	Stichting Innerwaard
Economisch claimrecht:	Gemeente Westervoort
Bouwjaar initieel:	2010
Uitbreiding(en):	
Renovatie(s):	
Huurcontract:	afgesloten einddatum verlengbaar opzegtermijn maanden
Boekwaarde:	€ 2.342.468 per 31-12-2023

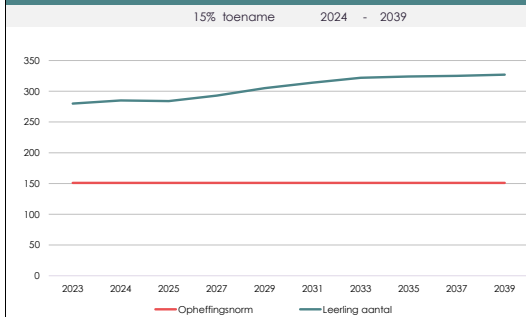
CAPACITEIT GEBOUW

Onderwijsruimte:	1.448 m ² bvo	Aantal lokalen:	11
Overig:	m ² bvo	Aantal speellokaten:	1
Inpandige gymzaal:	m ² bvo	Aantal lokalen overig:	
Totale capaciteit:	1.448 m² bvo	Totaal aantal lokalen:	12
Tijdelijke huisvesting:	126 m ² bvo	Aantal lokalen tijd. huis:	2

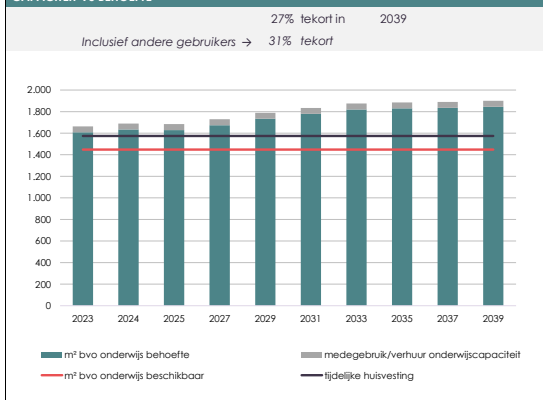
GEBRUIKERS

Aantal leerlingen:	280	per	01-10-2023
Gebruikers onderwijsruimte:	Zonnekinderen	55 m ² bvo	(enkel)
	Zonnekinderen	60 m ² bvo	(dubbel)
Gebruikers overige ruimte:			

HISTORIE OKTOBERTELLING + PROGNOSE

CAPACITEIT VS BEHOEFTE

OPMERKINGEN

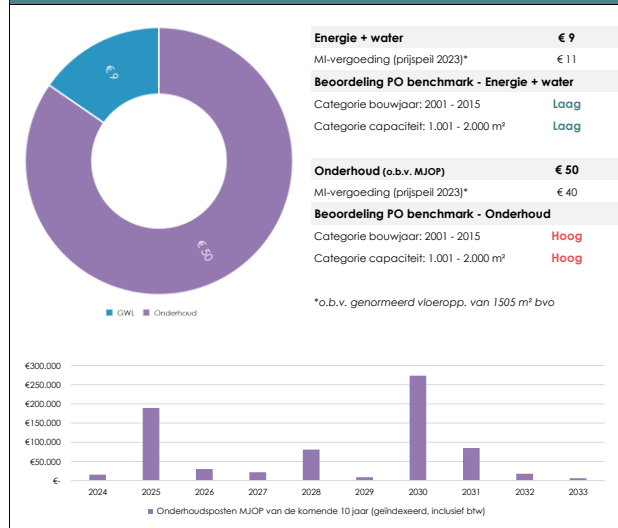
Zie CO2 rapportages. Inregelen van de installaties is lastig, soms te koud en soms te warm.

Incidenteel vandalisme

Er is fundering aanwezig voor eventueel toekomstige uitbreiding van het gebouw en bestemmingsplan voorziet hierin. Er kunnen 4 lokalen worden toegevoegd in 2 lagen. Enkele functionele ruimtes kwamen te vervallen doordat installaties nog moesten worden ingepast, waardoor ruimte tekort. Een unit is van gemeente en één van het schoolbestuur. Geen mogelijkheid om kinderen te laten slapen op deze locatie. In omgeving geen stand alone kdv. Peutergroep zit vol- wachtlijst. zorgbehoefte vraagt extra ruimte. M.n. samenwerking so en sbo. Mogelijk realiseren in de uitbreiding als die er komt. Ruimte voor inclusiever onderwijs is gewenst.

FINANCIËN

Gemiddelde exploitatielesten per m² bvo per jaar (incl. btw)

DUURZAAMHEID

- Gem. verbruik gas	-	m ³ per m ² bvo per jaar
- Gem. verbruik elektra	70	kWh per m ² bvo per jaar
- Gem. verbruik water	-	m ³ per m ² bvo per jaar
- Gem. verbruik warmte	-	GJ per m ² bvo per jaar

Energie label:

CO₂-uitstoot (indicatie):

WEI-indicatie: = (kWh/m² per jaar)

Zonnepanelen:

Andere duurzaamheidsaspecten PV-installatie + LED verlichting (eigen investering schoolbestuur)

Kwaliteit Gebouw(Delen)

#

(Schaal 1 tot 6)

Technische staat

Geheel algemeen	3
Buitenkant	3
Binnenkant	3
Installaties	3

Totaaloordeel

3

Functionaliteit

Onderwijsruimten	2
Werkomgeving staf	2
Facilitaire voorzieningen	4
Toegankelijkheid	2
Speelplein	2

Totaaloordeel

2

Binnenklimaat

Ventilatie	2
Temperatuur	2
Licht	2
Geluid	2

Totaaloordeel

2

Veiligheid

Veiligheid in/rond gebouw	2
Verkeersveiligheid	2
Vandalisme	Er is soms sprake van vandalisme

Totaaloordeel

2

ALGEMENE GEGEVENS

Schoolbestuur:	LiemersNovum		
Adres:	Paepestraat 23 6931 CP Westervoort		
Locatie:	Hoofdlocatie	Onderwijssoort:	Montessori
Brinnummer:	08FH	Denominatie:	Openbaar

GEBOUW

Juridisch eigendom:	LiemersNovum
Economisch claimrecht:	Gemeente Westervoort
Bouwjaar initieel:	1973
Uitbreiding(en):	
Renovatie(s):	
Huurcontract:	afgesloten einddatum verlengbaar opzegtermijn maanden
Boekwaarde:	€ 115.154 per 31-12-2023

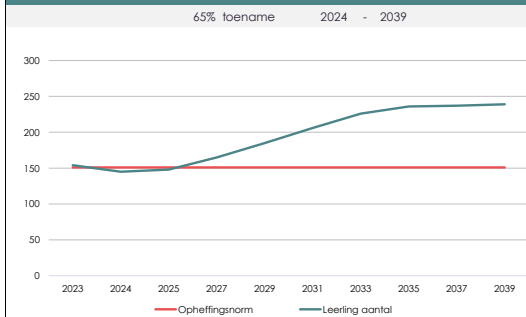
CAPACITEIT GEBOUW

Onderwijsruimte:	983 m ² bvo	Aantal lokalen:	7
Overig:	59 m ² bvo	Aantal speellokalen:	1
Inpandige gymzaal:	m ² bvo	Aantal lokalen overig:	1
Totale capaciteit:	1.042 m² bvo	Totaal aantal lokalen:	9
Tijdelijke huisvesting:	m ² bvo	Aantal lokalen tijd. huis:	2

GEBRUIKERS

Aantal leerlingen:	154 per 01-10-2023
Gebruikers onderwijsruimte:	Puck en Co 56 m ² bvo (enkel)
Gebruikers overige ruimte:	

HISTORIE OKTOBERTELLING + PROGNOSE

CAPACITEIT VS BEHOEFTE

OPMERKINGEN

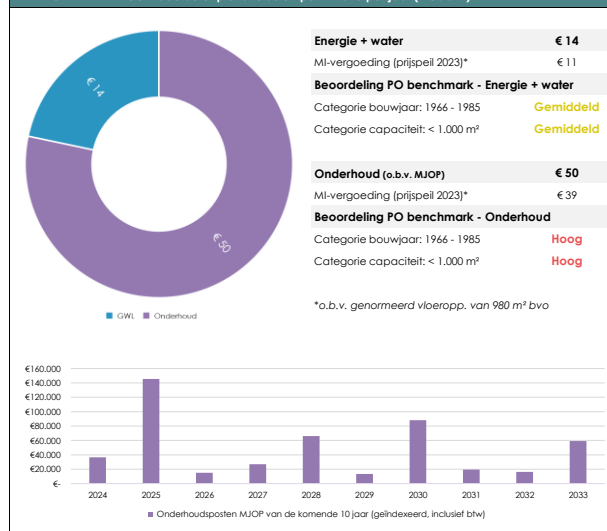
Urgentieverklaring binnenklimaat score 3 (slecht/maximale score).

In 2016 is de grote middenruimte aangepakt, nieuwe vloeren, schuifpuien geplaatst, meer open gemaakt. Eén teamkamer wordt als klaslokaal gebruikt. Het speelokaal wordt door bso en kleuters gebruikt. De tijdelijke huisvesting wordt door Puck en Co gebruikt. Samenwerking met opvang verloopt goed, jammer dat zij geen eigen entree hebben. De dakbedekking is vervangen in 2018/2019.

FINANCIËN

Gemiddelde exploitatielesten per m² bvo per jaar (incl. btw)

DUURZAAMHEID

- Gem. verbruik gas	- m³ per m² bvo per jaar
- Gem. verbruik elektra	10 kWh per m² bvo per jaar
- Gem. verbruik water	- m³ per m² bvo per jaar
- Gem. verbruik warmte	0,3 GJ per m² bvo per jaar

Energie label:	Onbekend
CO₂-uitstoot (indicatie):	13.248 kg per jaar = (13 kg per m² bvo per jaar)
WEL-indicatie:	Zuinig = (102 kWh/m² per jaar)
Zonnepanelen:	Ja
Andere duurzaamheidsaspecten	

Kwaliteit Gebouw (delen)

####

(Schaal 1 tot 6)

Technische staat		Totaaloordeel
Geheel algemeen	3	3
Buitenkant	3	
Binnenkant	3	
Installaties	3	
Functionaliteit		Totaaloordeel
Onderwijsruimten	3	3
Werkomgeving staf	3	
Facilitaire voorzieningen	3	
Toegankelijkheid	2	
Speelplein	2	
Binnenklimaat		Totaaloordeel
Ventilatie	5	3
Temperatuur	3	
Licht	2	
Geluid	3	
Veiligheid		Totaaloordeel
Veiligheid in/rond gebouw	2	2
Verkeersveiligheid	2	
Vandalisme	Er is geen sprake van vandalisme	

ALGEMENE GEGEVENS

Schoolbestuur:	Stichting Innerwaard		
Adres:	Klapstraat 205 6931 CH Westervoort		
Locatie:	Hoofdlocatie	Onderwijssoort:	
Brinnummer:	07NF	Denominatie:	Protestants-Christelijk

GEBOUW

Juridisch eigendom:	Stichting Innerwaard
Economisch claimrecht:	Gemeente Westervoort
Bouwjaar initieel:	1982
Uitbreiding(en):	1986
Renovatie(s):	
Huurcontract:	afgesloten einddatum verlengbaar opzegtermijn maanden
Boekwaarde:	€ 341.627 per 31-12-2023

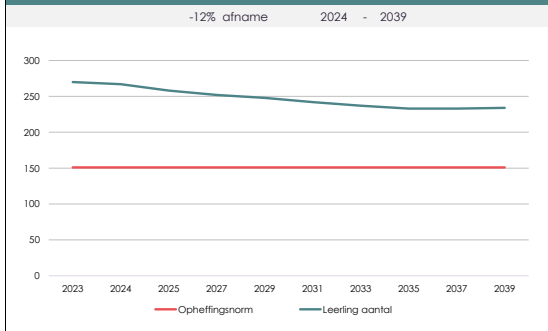
CAPACITEIT GEBOUW

Onderwijsruimte:	1.714 m ² bvo	Aantal lokalen:	10
Overig:	m ² bvo	Aantal speellokalen:	
Inpandige gymzaal:	m ² bvo	Aantal lokalen overig:	2
Totale capaciteit:	1.714 m ² bvo	Aantal gymzalen:	
Tijdelijke huisvesting:	140 m ² bvo	Totaal aantal lokalen:	12
		Aantal lokalen tijd. huis:	2

GEBRUIKERS

Aantal leerlingen:	270	per	01-10-2023	
Gebruikers onderwijsruimte:	Zonnekinderen	108	m ² bvo	(enkel)
	Zonnekinderen	110	m ² bvo	(dubbel)
Gebruikers overige ruimte:				

HISTORIE OKTOBERTELLING + PROGNOSE

CAPACITEIT VS BEHOEFTE

OPMERKINGEN

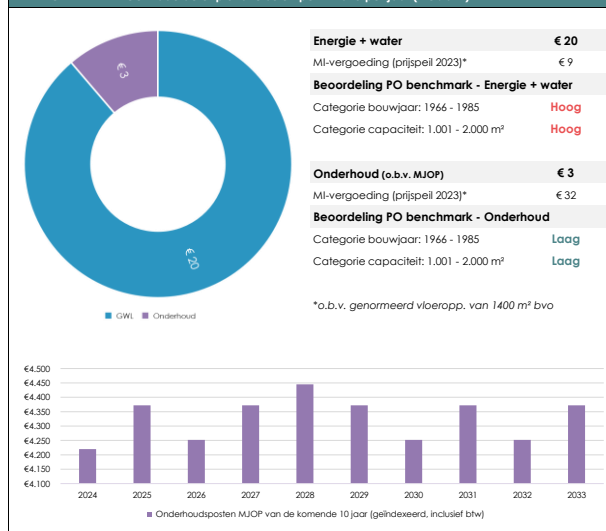
De 2 noodlokalen zijn in deplorabele staat en moeten eigenlijk per direct vervangen worden. Het is niet meer verantwoord om hier onderwijs in te geven.
In 2015 zijn deze geplaatst vanuit De Timp in Duiven (tweedehands containerlokalen).

Speellokaal is i.v.m. ruimtetekort omgebouwd tot twee lokalen. 2 lokalen in gebruik door kinderopvang. Tijdelijke huisvesting sinds 2015 (gemeente), in zeer slechte staat.
Kinderopvang: 0-2 en 2-4, totaal 2x16 kindplaatsen en 66 kp BSO. Gebrek aan plekken voor begeleiding en gesprek, veel kinderen met een ondersteuningsbehoefte. Meeste sportactiviteiten buiten, of in de speelzaal (in open gedeelte)

FINANCIËN

Gemiddelde exploitatielesten per m² bvo per jaar (incl. btw)

DUURZAAMHEID

- Gem. verbruik gas	-	m³ per m² bvo per jaar
- Gem. verbruik elektra	13	kWh per m² bvo per jaar
- Gem. verbruik water	-	m³ per m² bvo per jaar
- Gem. verbruik warmte	0,2	GJ per m² bvo per jaar

Energie label:

Onbekend

CO₂-uitstoot (indicatie):

Weil-indicatie: Zuinig = (86 kWh/m² per jaar)

Zonnepanelen:

Andere duurzaamheidsaspecten PV-installatie + LED verlichting (eigen investering schoolbestuur)

Kwaliteit Gebouw(DeleN)

#####

(Schaal 1 tot 6)

Technische staat

Geheel algemeen	6
Buitenkant	6
Binnenkant	5
Installaties	6

Totaaloordeel

6

Functionaliteit

Onderwijsruimten	5
Werkomgeving staf	4
Facilitaire voorzieningen	5
Toegankelijkheid	2
Speelplein	4

Totaaloordeel

4

Binnenklimaat

Ventilatie	6
Temperatuur	6
Licht	6
Geluid	4

Totaaloordeel

6

Veiligheid

Veiligheid in/rond gebouw	3
Verkeersveiligheid	3
Vandalisme	Er is vaak sprake van vandalisme

Totaaloordeel

3

ALGEMENE GEGEVENS

Schoolbestuur:	Stichting Innerwaard		
Adres:	De Hoge Hoeve 70 6932 DJ Westervoort		
Locatie:	Hoofdlocatie	Onderwijssoort:	
Binnummer:	11LP	Denominatie:	Rooms Katholiek

GEBOUW

Juridisch eigendom:	Stichting Innerwaard
Economisch claimrecht:	Gemeente Westervoort
Bouwjaar initieel:	1986
Uitbreiding(en):	2008
Renovatie(s):	
Huurcontract:	afgesloten einddatum verlengbaar opzegtermijn maanden
Boekwaarde:	€ 709.948 per 31-12-2023

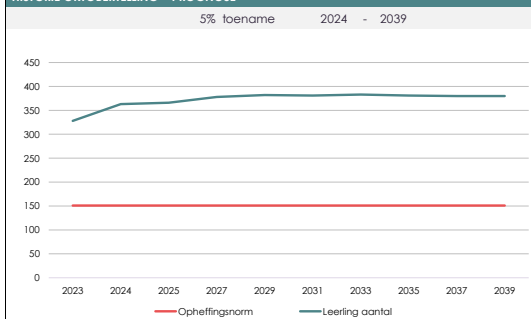
CAPACITEIT GEBOUW

Onderwijsruimte:	2.674 m ² bvo	Aantal lokalen:	19
Overig:	m ² bvo	Aantal speellokaten:	1
Inpandige gymzaal:	m ² bvo	Aantal lokalen overig:	
Totale capaciteit:	2.674 m² bvo	Totaal aantal lokalen:	20
Tijdelijke huisvesting:	m ² bvo	Aantal lokalen tijd. huis:	

GEBRUIKERS

Aantal leerlingen:	328	per	01-10-2023
Gebruikers onderwijsruimte: Zonnekinderen	230	m ² bvo	(enkel)
Zozijn	55	m ² bvo	(enkel)
Gebruikers overige ruimte: Zozijn	100	m ² bvo	
	40	m ² bvo	

HISTORIE OKTOERTELLING + PROGNOSE

CAPACITEIT VS BEHOEFTE

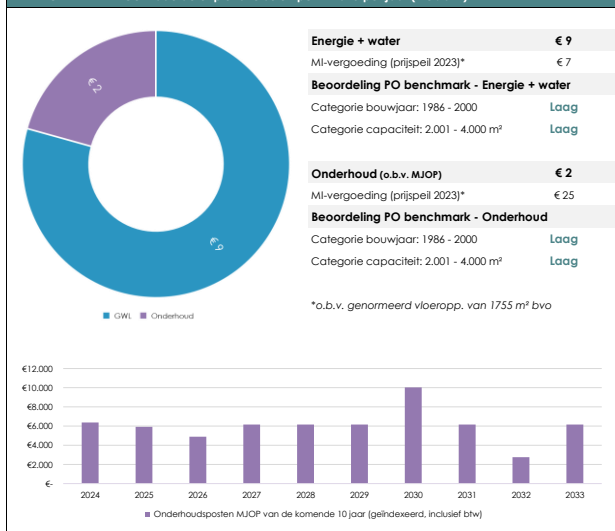
OPMERKINGEN

Zie CO2 rapportages

vandalisme vindt plaats in periodes (soms langere tijd niet, in vakanties weer wel en bijv. kerstperiode)

FINANCIËN

Gemiddelde exploitatielesten per m² bvo per jaar (incl. btw)

DUURZAAMHEID

- Gem. verbruik gas	- m ³ per m ² bvo per jaar
- Gem. verbruik elektra	10 kWh per m ² bvo per jaar
- Gem. verbruik water	- m ³ per m ² bvo per jaar
- Gem. verbruik warmte	0,1 GJ per m ² bvo per jaar

Energie label:

Onbekend

CO₂-uitstoot (indicatie):

WEL-indicatie: Paris Proof = (35 kWh/m² per jaar)

Zonnepanelen:

Andere duurzaamheidsaspecten PV-installatieLED verlichting(allebei eigen investering schoolbestuur)

Kwaliteit Gebouw(DeLEN)

#####

(Schaal 1 tot 6)

Technische staat

Geheel algemeen	5
Buitenkant	5
Binnenkant	5
Installaties	6

Totaaloordeel

5

Functionaliteit

Onderwijsruimten	3
Werkomgeving staf	5
Facilitaire voorzieningen	4
Toegankelijkheid	2
Speelplein	4

Totaaloordeel

4

Binnenklimaat

Ventilatie	6
Temperatuur	6
Licht	4
Geluid	4

Totaaloordeel

5

Veiligheid

Veiligheid in/rond gebouw	3
Verkeersveiligheid	6
Vandalisme	Er is soms sprake van vandalisme

Totaaloordeel

5

ALGEMENE GEGEVENS

Schoolbestuur:	LiemersNovum		
Adres:	De Steenderens 1 6932 CA Westervoort		
Locatie:	Hoofdlocatie	Onderwijssoort:	Dalton/Jenaplan
Brinnummer:	05ZZ	Denominatie:	Openbaar

GEBOUW

Juridisch eigendom:	LiemersNovum
Economisch claimrecht:	Gemeente Westervoort
Bouwjaar initieel:	1984
Uitbreiding(en):	1990
Renovatie(s):	
Huurcontract:	afgesloten einddatum verlengbaar opzegtermijn maanden
Boekwaarde:	€ 269.158 per 31-12-2023

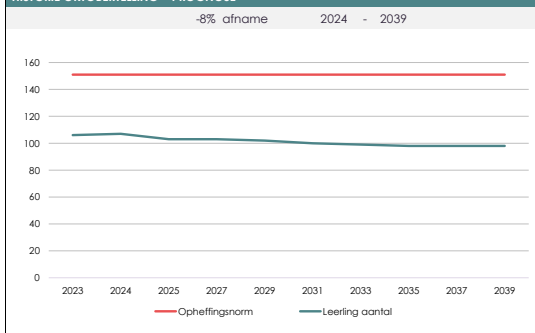
CAPACITEIT GEBOUW

Onderwijsruimte:	1.482 m ² bvo	Aantal lokalen:	9
Overig:	112 m ² bvo	Aantal speellokalen:	1
Inpandige gymzaal:	m ² bvo	Aantal lokalen overig:	3
Totale capaciteit:	1.594 m² bvo	Totaal aantal lokalen:	13
Tijdelijke huisvesting:	m ² bvo	Aantal lokalen tijd. huis:	2

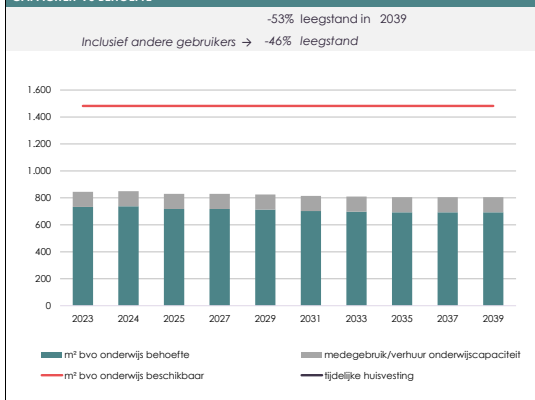
GEBRUIKERS

Aantal leerlingen:	106	per	01-10-2023
Gebruikers onderwijsruimte:	Humankind	56 m ² bvo	(enkel)
	Humankind	56 m ² bvo	(enkel)
Gebruikers overige ruimte:			

HISTORIE OKTOBERTELLING + PROGNOSE

CAPACITEIT VS BEHOEFTE

OPMERKINGEN

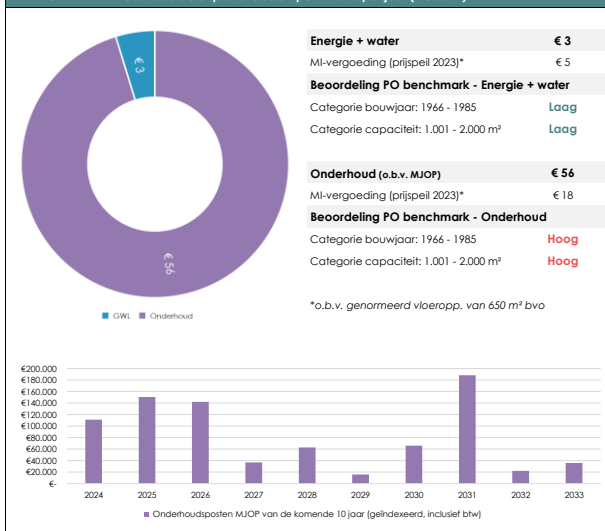
Urgentieverklaring binnenklimaat score 2,7 (onvoldoende). Oude cv-ketel, in afwachting van huisvestingsmaatregel voordat ketel wordt vervangen. Het dak vraagt veel onderhoud vanwege de dakpunten die erop staan. Gebouw is te warm in de zomer en te koud in de winter.

De uitbreiding van 1990 is door het schoolbestuur zelf gefinancierd. Plan voor aanpak van de buitenruimte met, nieuwe speeltoestellen, wel vergroening, maar geen groen schoolplein. Wens van het kad is om te integreren in het gebouw. Units zijn aan het einde van de levensduur. Klimaat in de units is niet prettig. Nu twee aansluitingen voor gas.

FINANCIËN

Gemiddelde exploitatielesten per m² bvo per jaar (incl. btw)

DUURZAAMHEID

- Gem. verbruik gas	7,5	m³ per m² bvo per jaar
- Gem. verbruik elektra	14	kWh per m² bvo per jaar
- Gem. verbruik water	-	m³ per m² bvo per jaar
- Gem. verbruik warmte	-	GJ per m² bvo per jaar
Energie-label:	Onbekend	
CO ₂ -uitstoot (indicatie):	33.921	kg per jaar = (23 kg per m² bvo per jaar)
WEL-indicatie:	Zuinig	= (95 kWh/m² per jaar)
Zonnepanelen:	Ja	
Andere duurzaamheidsaspecten		

Kwaliteit Gebouw (delen)

#####

(Schaal 1 tot 6)

Technische staat		Totaaloordeel
Geheel algemeen	3	3
Buitenkant	3	
Binnenkant	3	
Installaties	4	
Functionaliteit		Totaaloordeel
Onderwijsruimten	3	3
Werkomgeving staf	3	
Facilitaire voorzieningen	3	
Toegankelijkheid	3	
Speelplein	3	
Binnenklimaat		Totaaloordeel
Ventilatie	5	3
Temperatuur	3	
Licht	2	
Geluid	3	
Veiligheid		Totaaloordeel
Veiligheid in/rond gebouw	3	3
Verkeersveiligheid	3	
Vandalisme	Er is vaak sprake van vandalisme	

Bijlage 3: Leeswijzer factsheets.

Leeswijzer factsheets

In het proces naar een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP) werkt ICSadviseurs met factsheets per locatie. Deze leeswijzer geeft een toelichting op de inhoud en rol van deze factsheets.

Doelstelling factsheets

Op uniforme wijze inzicht geven in de kenmerken en prestaties van schoolgebouwen. Hiermee worden ook mogelijke knelpunten inzichtelijk.

Opzet factsheets

De factsheets vormen een belangrijke basis voor een IHP. De factsheets bestaan uit de volgende onderdelen:

- Algemene gebouwgegevens (Algemene gegevens, Gebouw en Capaciteit);
- Gebruik (Gebruikers, Prognose leerlingenaantallen en Capaciteit versus behoefte);
- Financiën (Exploitatielasten per jaar);
- Kwaliteit (Kwaliteit gebouw);
- Gebouwafbeelding;
- Opmerkingen en toelichting.

De factsheets weergeven informatie over de **huidige situatie** (inventarisatie) en de **geprognosticeerde toekomstige behoefte** aan de hand van de leerlingenprognoses. In een rapportage van het IHP kan dus een afwijkende uitgangspunt voor toekomstige situaties en scenario's staan ten opzichte van de huidige situatie.

Gebouwgegevens

- De informatie is afkomstig uit documentatie beschikbaar gesteld door de gemeente en schoolbesturen.
- De informatie in 'Prognose leerlingenaantal' is voor het basisonderwijs gebaseerd op de meest recente leerlingenprognose, zoals opgesteld in opdracht van de gemeente. In het figuur is ook de gemeentelijke instandhoudingsnorm voor regulier basisonderwijs opgenomen. Deze is voor de gemeente Westervoort 151 leerlingen.
- In het onderdeel 'Capaciteit versus behoefte' is de normatieve ruimtebehoefte van school (conform de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs) afgezet tegen de beschikbare onderwijscapaciteit. Indien er sprake is van (structureel) medegebruik of verhuur is dit meegenomen. Het percentage leegstand is als volgt berekend: ruimtebehoefte over 15 jaar afgezet tegen de huidige onderwijscapaciteit. Bij een nevenvestiging/dislocatie is de ruimtebehoefte van de gehele school afgezet tegen de totale capaciteit van de verschillende locaties.

Financiën

Het onderdeel 'Financiën' geeft inzicht in de exploitatielasten (onderhoud en energie) van het gebouw. De benodigde informatie is opgevraagd bij de schoolbesturen. De onderhoudslasten zijn gebaseerd op de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) en omgerekend naar een gemiddeld bedrag per m² bvo per jaar inclusief indexatie van 2%. De energielasten zijn gebaseerd op de meest recente jaarafrekeningen van het gas, water en elektra en omgerekend naar een gemiddeld bedrag per m² bvo per jaar.

Zowel de werkelijke kosten voor het onderhoud als de kosten voor energie zijn afgezet tegen de landelijke benchmark van ICSadviseurs. Deze benchmark bevat gegevens van ruim 250 scholen uit heel Nederland. Het is mogelijk dat deze benchmark iets afwijkt van andere landelijke benchmarkonderzoeken.

Kwaliteit

De informatie uit 'Kwaliteit gebouw(delen)' op de factsheets is afkomstig van de schoolbesturen en geeft een beoordeling van de thema's 'Technische staat', 'Functionaliteit' en 'Binnenklimaat'. Deze thema's zijn op verschillende onderdelen gescoord door de schoolbesturen en vervolgens beoordeeld met behulp van een stoplichtmodel. Zie onderstaande tabel voor een weergave van het stoplichtmodel.

BEOORDELING KWALITEIT	
	Het gebouw wordt goed tot uitstekend beoordeeld
	Het gebouw wordt redelijk beoordeeld
	Het gebouw wordt matig tot slecht beoordeeld

Opmerkingen

Hier wordt specifieke informatie over de locatie met eventueel lopende of verwachte ontwikkelingen nader omschreven.

ICS

ADVISEURS

Colofon

Datum: 25 april 2024
Auteurs: Jarno Thole, Noud Hes,
Erwin Veneklaas Slots
info@icsadviseurs.nl
088 - 235 04 27

